

Средња техничка школа Сомбор
Трг Цара Лазара 4.
25000 Сомбор
Тел: 025 / 421 – 067
Факс: 025 / 421 – 028
www.tehnickaso.edu.rs

СРЕДЊА ТЕХНИЧКА ШКОЛА СОМБОР

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

за период од 01.09.2019. до 31.08.2024.

Сомбор, 2019.

Садржај

1	ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	5
2	ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	7
2.1	Машинство и обрада метала.....	8
2.2	Електротехника и Машинство и обрада метала.....	8
2.3	Електротехника	9
2.4	Саобраћај.....	10
3	ПЛАНОВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА.....	11
3.1	Машинство и обрада метала.....	11
3.1.1	Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина	11
3.1.2	Машински техничар моторних возила.....	21
3.1.3	Аутомеханичар	26
3.1.4	Заваривач.....	30
3.2	Електротехника и Машинство и обрада метала.....	34
3.2.1	Техничар мехатронике	34
3.3	Електротехника	40
3.3.1	Електротехничар рачунара.....	40
3.3.2	Електротехничар енергетике	48
3.3.3	Електротехничар информационих технологија	57
3.3.4	Електричар.....	63
3.3.5	Електромонтер мрежа и постројења	69
3.3.6	Електроинсталатер.....	75
3.4	Саобраћај.....	80
3.4.1	Техничар друмског саобраћаја	80
3.4.2	Возач моторних возила	92
4	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА	105
5	Програм допунске, додатне и припремне наставе	106
5.1	Допунска настава.....	106
5.2	Додатна настава	106
5.3	Припремна настава	107

5.3.1	Програм припремне наставе за ванредне ученике	107
5.3.2	Програм припремне наставе за поправне испите	107
5.3.3	Програм припремне наставе за завршни испит.....	108
5.3.4	Програм припремне наставе за матурски испит.....	108
6	ПРОГРАМ ЗА РАЗВОЈ СПОСОБНОСТИ.....	110
6.1	Комуникација	110
6.2	Подстицање самоиницијативе	110
6.3	Развијање тимског рада код запослених	111
6.4	Развијање тимског рада код ученика	111
6.5	Заштита ученика	111
7	ПРОГРАМ ФАКУЛТАТИВНИХ АКТИВНОСТИ	113
8	ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ И УЧЕНИКА СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА	114
9	ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	116
10	ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ	118
10.1	Секције које раде у нашој школи	118
11	ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА.....	119
12	ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	121
13	ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РАЗИЧНИХ ПОНАШАЊА	122
13.1	Нивои насиља.....	124
13.1.1	Први ниво.....	124
13.1.2	Други ниво	125
13.1.3	Трећи ниво	126
13.2	Превентивне активности	127
13.3	Интервентне активности	127
13.4	Редослед постпуања у интервенцији.....	127
13.5	Улоге и одговорности запослених и ученика у школи у ситуацијама када се јави насиље:.....	128
13.5.1	Дежурни наставник:.....	128
13.5.2	Одељенски старешина.....	128
13.5.3	Педагог, тим.....	129

13.5.4	Помоћно особље.....	129
13.5.5	Ученици.....	129
13.6	Задаци чланова Тима за заштиту деце-ученика од насиља су да.....	129
13.7	Евиденција и документација	130
14	ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА.....	131
15	ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ.....	132
16	ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	133
17	ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА.....	135
18	ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ.....	136
19	ПРОГРАМ ВАСПИТНОГ РАДА ШКОЛЕ.....	137
19.1	Прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима.....	137
19.3	Подстицање личног развоја.....	138
19.4	Подстицање социјалних сазнања и социјалних односа	138
19.5	Неговање активности за решавање индивидуалних проблема	139
19.6	Формирање аутономне моралности	139
20	ПЛАНИРАНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	
	140	

1 ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школским програм обезбеђује се остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа према потребама ученика и родитеља односно старатеља и локалне заједнице. Полазне основе за израду Школског програма су одредбе Закона о основама система образовања и васпитања, Закона о средњем образовању и васпитању, планови, програми, упутства и остали акти надлежног министарства и одредбе других законских и подзаконских аката које се односе на делатност средњег образовања и васпитања. Спровођење школског програма треба да обезбеди остварење циљева образовања и васпитања, развој општих компетенција за живот у савременом друштву. Остваривање циљева образовања и васпитања подразумева следеће:

1. интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој ученика у складу са наставним планом и програмом које Школа остварује и за које је верификована;
2. стицање знања, вештина и формирање вредносних ставова неопходних за бављење занимањем за које се ученик образује или за наставак школовања;
3. развијање стваралачких способности, креативности и естетског укуса;
4. развијање способности за проналажење, анализирање, примену и саопштавање информација;
5. оспособљавање за решавање проблема и примену знања и вештина везаних за занимање и живот;
6. развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење и образовање и после завршетка школовања и током целог живота, као и за укључивање у међународне образовне и професионалне процесе;
7. развијање свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
8. оспособљавање за рад и занимање стицањем стручних компетенција;
9. развијање свести о важности здравља и безбедности;
10. развијање свести о значају заштите и очувања природне и друштвене средине;
11. развијање способности комуникације, дијалога, осећања солидарности, сарадње са другима, као и за тимски рад;
12. развијање личне одговорности и развијање одговорности као грађанина који поштује и негује тековине демократског друштва и људска и грађанска права;
13. формирање ставова, уверења и система вредности који произилазе из личног, националног идентитета и свести о припадности држави Србији;
14. развијање и поштовање различитости и равноправности – расне, културне, националне, језичке, верске, родне, узрасне, као и толеранције.

Школски програм усмерен је и на реализовање општих исхода и стандарда образовања и васпитања односно конципиран је тако да ученици буду оспособљени да :

1. Усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање;
2. Науче да уче и да користе свој ум;
3. Идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење;
4. Раде ефикасно са другима као чланови тима, групе, организације и заједнице;
5. Одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима;
6. Прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације;
7. Ефикасно комуницирају користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
8. Ефикасно и критички користи науку и технологију , уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
9. Схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани;
10. Покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остварењу циљева и постизању успеха.

Школски програм усмерен је и на постизање општих и посебних стандарда постигнућа ученика – скуп знања, вештина и вредносних ставова које ученик треба да поседује.

2 ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Назив, врста и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује и језик на коме се остварује програм:

Машинство и обрада метала

- Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина..... 4 године / српски
- Машински техничар моторних возила..... 4 године / српски
- Аутомеханичар..... 3 године / српски
- Заваривач..... 3 године / српски

Електротехника и машинство и обрада метала

- Техничар мехатронике..... 4 године / српски

Електротехника

- Електротехничар рачунара..... 4 године / српски
- Електротехничар енергетике..... 4 године / српски
- Електротехничар информационих технологија..... 4 године / српски
- Електромонтер мрежа и постројења..... 3 године / српски
- Електроинсталатер..... 3 године / мађарски
- Електричар..... 3 године / српски

Саобраћај

- Техничар друмског саобраћаја..... 4 године / српски
- Возач моторних возила..... 3 године / српски

2.1 Машинство и обрада метала

Правилници о плану и програму наставе и учења образовних профила у подручју рада Машинство и обрада метала објављени су у „Службеним гласницима Републике Србије – Просветни гласник“ број:

Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 11/2013 од 28.06.2013. • 6/2018 од 01.06.2018. 	<ul style="list-style-type: none"> • 9/2013 до 17.06.2013. • 6/2018 од 01.06.2018.

Машински техничар моторних возила	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 11/2013 од 28.06.2013. 	<ul style="list-style-type: none"> • 9/2013 до 17.06.2013.

Аутомеханичар	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 9/2002 од 18.09.2002. 	<ul style="list-style-type: none"> • 9/2013 до 17.06.2013.

Заваривач	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 9/2002 од 18.09.2002. 	<ul style="list-style-type: none"> • 9/2013 до 17.06.2013.

2.2 Електротехника и Машинство и обрада метала

Правилници о плану и програму наставе и учења образовних профила у подручју рада Електротехника и Машинство и обрада метала објављени су у „Службеним гласницима Републике Србије – Просветни гласник“ број:

Техничар мехатронике	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 10/2014 од 19.08.2014. 	<ul style="list-style-type: none"> • 10/2014 од 19.08.2014.

2.3 Електротехника

Правилници о плану и програму наставе и учења образовних профила у подручју рада Електротехника објављени су у „Службеним гласницима Републике Србије – Просветни гласник“ број:

Електротехничар рачунара	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 11/2013 од 28.06.2013. • 11/2018 од 19.06.2018. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3/2013 од 17.04.2013. • 11/2018 од 19.06.2018.

Електротехничар енергетике	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 11/2013 од 28.06.2013. • 11/2018 од 19.06.2018. 	<ul style="list-style-type: none"> • 3/2013 од 17.04.2013. • 11/2018 од 19.06.2018.

Електротехничар информационих технологија	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 1/2018 од 18.01.2018. 	<ul style="list-style-type: none"> • 1/2018 од 18.01.2018.

Електроинсталатер	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 3/2003 од 21.08.2003 	<ul style="list-style-type: none"> • 3/2013 од 17.04.2013.

Електромонтер мрежа и постројења	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 5/2018 од 31.05.2018. 	<ul style="list-style-type: none"> • 5/2018 од 31.05.2018.

Електричар	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none"> • 6/2014 од 06.08.2014. 	<ul style="list-style-type: none"> • 6/2014 од 06.08.2014.

2.4 Саобраћај

Правилници о плану и програму наставе и учења образовних профила у подручју рада Саобраћај објављени су у „Службеним гласницима Републике Србије – Просветни гласник“ број:

Техничар друмског саобраћаја	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none">• 11/2013 од 28.06.2013.• 8/2018 од 11.06.2018.	<ul style="list-style-type: none">• 10/2013 од 28.06.2013;• 8/2018 од 11.06.2018.

Возач моторних возила	
Општеобразовни предмети	Стручни предмети
<ul style="list-style-type: none">• 11/2013 од 28.06.2013.• 8/2018 од 11.06.2018.	<ul style="list-style-type: none">• 10/2013 од 28.06.2013.• 8/2018 од 11.06.2018.

3 ПЛАНОВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

3.1 Машинство и обрада метала

3.1.1 Техничар за компјутерско управљање (CNC) машина

Шта ради:

Овај техничар управља обрадним процесима савремених, компјутерски управљаних машина – CNC машина. (CNC) Computer Numerical Control је процес производње машинских делова на машинама код којих компјутер управља кретањем радних органа машине. Израђује геометријски модел машинског дела на компјутеру и на основу њега прави програм потребан за обраду на CNC машини. Овај профил захтева одређену креативност и вештину које ученик стиче израдом великог броја програма за обраду на CNC машинама, али и израдом великог броја цртежа и модела на компјутеру. Ово је најатрактивније занимање у машинству јер обједињује пројектовање и производњу применом компјутера.

Шта после:

На овом смеру ученици у потпуности стичу основна знања о технолошким могућностима обрадних система са компјутерским управљањем оспособљавају се за повезивање знања теоријских основа обрадних процеса и принципа пројектовања технолошких процеса упознају се са технолошким могућностима компјутерски.

3.1.1.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО									
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.					
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ							
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В			
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		108				3		108				3		111				3		96				12		423			
2.	Српски као нематерњи језик*	2*		72				2*		72				2*		74				2*		64				8*		282			
3.	Страни језик	2		72				2		72				2		74				2		64				8		282			
4.	Социологија													1		37										1		37			
5.	Филозофија																			2		64				2		64			
6.	Историја	2		72				2		72																4		144			
7.	Музичка уметност												30																	30	
8.	Ликовна култура					30																								30	
9.	Физичко васпитање	2		72				2		72				2		74				2		64				8		282			
10.	Математика	4		144				4		144				4		148				4		128				16		564			
11.	Рачунарство и информатика		2		72																					2		72			
12.	Географија	2		72																						2		72			
13.	Физика	2		72				2		72																4		144			
14.	Хемија	2		72																						2		72			
15.	Екологија и заштита животне средине	1																								1		36			
16.	Устав и права грађана																			1		32				1		32			
Укупно А:		20	2	720	72	30	15	540	30	12	444	30	12	444	30	14	448	30	14	448	30	14	448	30	61	2	2152	72	60	60	
Укупно А:		22		792		30	15	540	30	12	444	30	12	444	30	14	448	30	14	448	30	14	448	30	63		2224		60	60	

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
1.	Машински материјали	2		72																	2		72			
2.	Техничко цртање		3		108																		3		108	
3.	Механика	2		72		2		72													4		144			
4.	Електротехника и електроника					2		72													2		72			
5.	Компјутерска графика						3		108													3		108		
6.	Машински елементи					2		72													2		72			
7.	Технологија обраде					2		72													2		72			
8.	Технолошки поступци са контролом						2		72													2		72		
9.	Хидраулика и пнеуматика									2		74									2		74			
10.	Моделирање машинских елемената и конструкција										3		111									3		111		
11.	Технологија за компјутерски управљане машине									2	2	74	74								2	2	74	74		
12.	Програмирање за компјутерски управљане машине									2		74			3	4	96	128			5	4	170	128		
13.	Аутоматизација производње и флексибилни производни системи									2		74			2		64				4		138			
14.	Организација рада														2		64				2		64			
15.	Пројектовање технолошких система										7		259			7		224	60			14		483	60	
16.	Практична настава		3		108		4		144													7		252		
Укупно Б:		4	6	144	216		8	9	288	324		8	12	296	444		7	11	224	352	60	27	38	952	1336	60
Укупно Б:		10		360			17		612			20		740			18		576		60	65		2288		60
Укупно на годишњем нивоу		360					612					740					636					2348				

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	37	37	37	37	148
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Напомене:

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	36	36	37	32
Настава у блоку	1	1	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

3.1.1.2 Важећи наставни план од 2018. године

ТЕХНИЧАР ЗА КОМПЈУТЕРСКО УПРАВЉАЊЕ (СНС) МАШИНА		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		15	2	525	70		14		490			10		350			12		372			1737	70		1807
1.	Српски језик и књижевност _____језик и књижевност*	3		105			3		105			3		105			3		93			408			408
2.	Српски као нематерњи језик*	2		70			2		70			2		70			2		62			272			272
3.	Страни језик	2		70			2		70			2		70			2		62			272			272
4.	Физичко васпитање	2		70			2		70			2		70			2		62			272			272
5.	Математика	3		105			3		105			3		105			3		93			408			408
6.	Рачунарство и информатика		2		70																		70		70
7.	Хемија	2		70																		70			70
8.	Физика	2		70																		70			70
9.	Ликовна култура	1		35																		35			35
10.	Историја						2		70													70			70
11.	Географија						2		70													70			70
12.	Социологија са правима грађана																2		62			62			62
Б: Изборни предмети		1		35			1		35			3		105			3		93			268			268
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		35			1		35			1		35			1		31			136			136
2.	Изборни програм**											2		70			2		62			132			132
Укупно А1 + Б		16	2	560	70		15		525			11 13**		385 455**			13 15**		403 465**			1873 2005**	70		1943 2075**
УКУПНО		18		630			15		525			11 13**		385 455**			13 15**		403 465**			1943 2075**			

Напомене:

* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ТЕХНИЧАР ЗА КОМПЈУТЕРСКО УПРАВЉАЊЕ (СНС) МАШИНА	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО				
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње				
	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ				
A2: Обавезни стручни предмети	4	6	4	140	210	140	60	2	11	4	70	385	140	60	2	17	70	595	60	2	15	62	465	90	342	1655	280	270	2547								
1. Екологија и заштита животне средине	2			70																								70				70					
2. Техничко цртање		4			140																								140			140					
3. Машински материјали	2			70																								70				70					
4. Мерење и контрола квалитета		2			70																								70	30		100					
5. Механика							2		70						2		70											140				140					
6. Машински елементи							2		70																			70				70					
7. Електротехника и електроника							2		70																			70				70					
8. Компјутерска графика							3		105																			105				105					
9. Технологија машинске обраде							2		70																			70				70					
10. Технолошки поступци са контролом							2		70																			70				70					
11. Хидраулика и пнеуматика														2			70											70				70					
12. Моделирање машинских елемената и конструкција														3			105											105				105					
13. Технологија за компјутерски управљане машине														4			140	30										140	30			170					
14. Програмирање за компјутерски управљане машине														2			70			7			217					287				287					
15. Аутоматизација производње и флексибилни производни системи																			2			62						62				62					
16. Пројектовање технолошких система														6			210	30		6			186					396		120		516					
17. Практична настава			4				140	30			4				140	60														280	90	370					
18. Прудетништво																				2			62					62				62					
Б: Изборни предмети															2			70			2		62					132				132					
1. Изборни програм**															2			70			2		62					132				132					
Укупно А2 + Б	4	6	4	140	210	140	60	2	11	4	70	385	140	60	2	17	70	595	60	2	15	62	465	90	342	1655	280	270	2547								
УКУПНО	14				550				17				655				19				725				17				617				2547				
																	21**				795**				19**				679**				2679**				

Напомене:

** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних предмета

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Р.Б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни редмети					
1.	Изабрана поглавља математике			2	2
2.	Екологија и заштита животне средине*				2
3.	Историја (одабране теме)*			2	2
4.	Физика*			2	2
5.	Биологија*			2	2
6.	Музичка култура*			2	2
7.	Логика са етиком*			2	2

Р.Б.	Стручни изборни програм	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Обрада метала у пластичном стању*			2	2
2.	Репаратура машинских делова*			2	2
3.	Мехатроника*			2	2
4.	Управљање системом квалитета*			2	2

Напомене:

*) Ученик бира предмет једном у току школовања у трећем или четвртном разреду

Остали облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	70	70	70	62	272
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*) ако се укаже потреба за овим облицима наставе

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

**) Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	35	35	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до	**Потребно ангажовање помоћног наставника
		В	ПН	Б		
I	Рачунарство и инфомратика	74			15	не
	Техничко цртање	140			15	Не
	Мерење и контрола квалитета	70		30	10	Да
	Практична настава		140	30	10	Да
II	Машински елементи	70			10	Да
	Електротехника и електроника	70			10	Да
	Компјутерска графика	105			10	Не
	Технологија машинске обраде	70			10	Не
	Технолошки поступци са онтролом	70			10	Да
	Практична настава		140	60	10	Да
III	Хидраулика и пнеуматика	70			10	Да
	Моделирање машинских елемената и конструкција	105			10	Да
	Технологија за компјутерски управљане машине	140		30	10	Да
	Програмирање за компјутерски управљане машине	70			10	Не
	Пројектовање технолошких система	210		30	10	Да
IV	Програмирање за компјутерски управљане машине	217			10	Не
	Пројектовање технолошких система	186		90	10	Да
	Предузетништво	62			15	не

Напомене:

** Часови вежби, практичне наставе, практичне наставе у блоку, вежби у блоку реализује предметни наставник, а помоћни наставник обавља послове припреме за извођење часова вежби, практичне наставе, практичне наставе/вежбе у блоку. Под непосредним руководством наставника демонстрира радни задатак, пружа помоћ при раду са ученицима на часовима вежби, практичне наставе, практичне наставе/вежби у блоку (у кабинету, специјализованој учионици, радионици школе) за обављање одређених послова и радних задатака. Планира и требају потребне материјале и средства за рад на часу. Обавља радне задатке за које ученици нису компетентни.

3.1.2 Машински техничар моторних возила

Шта ради:

Ово је образовни профил на коме ученици стичу теоријска и практична знања о моторима, моторним возилима и њиховој опреми, начину функционисања, правилној експлоатацији, одржавању, као ио основним елементима аутоматизације.

У практичном делу који се изводи специјализованој радионици, ученици ће моћи да раде и обучавају се на најсавременијем уређају за аутодијагностику на моторним возилима.

У току школовања, ученицима се као обавезан део наставе омогућава обука за возача Б категорије.

Овим занимањем ученици се обучавају и прате савремене токове у погледу мотора и моторних возила и као такви имају велику могућност запошљавања и приватног бизниса.

Шта после:

- оспособљени за рад на техничким прегледима;
- оспособљени су за рад у предузећима аутосаобраћаја;
- могу да воде сопствено предузеће, односно сервис;
- могу да се запосле у аутотранспортним предузећима, сервисима, у трговачким, фирмама, на експлоатацији и одржавању моторних возила.

3.1.2.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ДРУГИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ТРЕЋИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	УКУПНО							
		Разредно часвна настава					Разредно часвна настава					Разредно часвна настава					Разредно часвна настава					Разредно часвна настава							
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ	
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	Т	В		
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111		3		105		3		111		3		96		12		429									
2.	Српски као нематерњи језик*	2*				2*				2*				2*				8*		286									
3.	Страни језик	2		74		2		70		2		74		2		64		8		286									
4.	Социологија									2		74						2		74									
5.	Филозофија													2		64		2		64									
6.	Историја	2		74		2		70										4		148									
7.	Музичка уметност	1		37														1		37									
8.	Ликовна култура					1		35										1		37									
9.	Физичко васпитање	2		74		2		70		2		74		2		64		8		286									
10.	Математика	4		148		4		140		3		111		3		96		14		503									
11.	Рачунарство и информатика		2		74														2		74								
12.	Географија	2		74														2		74									
13.	Физика	2		74		2		70										4		148									
14.	Хемија	2		74														2		74									
15.	Биологија					2		74										2		74									
16.	Устав и права грађана													1		32		1		32									
Укупно А:		20	2	740	74	18		666		12		420		13		416		63	2	2266	74								
Укупно А:		22		814		18		666		12		420		13		416		65		2340									

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО					
	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	
	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В		
1.	Машински материјали	2		74																	2		74			
2.	Техничко цртање са нацртном геометријом		3		111																	3		111		
3.	Механика	2		74		2		74													4		148			
4.	Машински елементи					2		74		2		74									4		148			
5.	Електротехника и електроника					2		74													2		74			
6.	Технологија обраде									2		74									2		74			
7.	Организација рада													2		64					2		64			
8.	Термодинамика									2		74									2		74			
9.	Хидраулика и пнеуматика									2		74									2		74			
10.	Мотори СУС***					2		74													2		74			
11.	Моторна возила									3		111				96					6		207			
12.	Експлоатација и одржавање моторних возила									2		74		1	2	32	64				3	2	106	64		
13.	Мерење и контролисање														2		64					2		64		
14.	Елементи аутоматизације моторних возила													2		64					2		64			
15.	Практична настава		3		111		6		222		7		259		7		224	60				23		816	60	
Укупно Б:		4	6	148	222		8	6	296	222		13	7	481	259		8	11	256	352	60	33	30	1181	1055	60
Укупно Б:		10		370			14		518			20		740			19		608		60	63		2236		60
Укупно часова на годишњем нивоу		370				518				740				668				2296								

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	37	37	37	37	148
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Напомене:

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	37	37	32
Настава у блоку	-	-	-	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

3.1.3 Аутомеханичар

Шта ради:

Ученици овог образовног профила стичу теоријска и практична знања о раду и поправци мотора и моторних возила, састављању и растављању делова моторних возила, мерењу и контролисању делова моторног возила ради одржавања, уградњи и одржавању делова на возилима на моторни погон, правилној употреби алата и прибора,... Практична настава се обавља у школским или приватним радионицама, у првом разреду један, а у другом и трећем два дана недељно.

Шта после:

Након завршетка школовања ученици су у могућности да потраже запослење у неком аутомеханичарском сервису, предузећу за одржавање возила или да отворе своју радионицу и отпочну приватан посао.

Уколико се одлуче за наставак школовања свршени средњошколци имају могућност једногодишње специјализације, доквалификације или преквалификације.

3.1.3.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ДРУГИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ТРЕЋИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	УКУПНО					
		Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111			2		74			2		64			7		249			
2.	Српски као нематерњи језик	2		74			2		74			2		64			6		210			
3.	Срани језик	2		74			2		74			2		64			6		212			
4.	Устав и права грађана											1		32			1		32			
5.	Историја	3		111													3		111			
6.	Географија	2		74													2		74			
7.	Музичка уметност						1		37								1		37			
8.	Ликовна култура						1		37								1		37			
9.	Физичко васпитање	2		74			2		74			2		64			6		212			
10.	Математика	3		111			3		111			2		64			8		286			
11.	Рачунарство и информатика		2		74													2		74		
12.	Физика***																					
13.	Хемија***																					
14.	Екологија и заштита животне средине	1		37													1		37			
Укупно А:		16	2	592	74		11	0	407			9	0	288			36	2	1287	74		
Укупно А:		18		666			111		407			9		288			38		1361			

Напомене:

* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ДРУГИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ТРЕЋИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	УКУПНО				
		Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава				
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	Хемија и машински материјали	2		74											2		74				
2.	Техничка физика	2		74											2		74				
3.	Техничко цртање		3		111											3		111			
4.	Механика	3		111											3		111				
5.	Основе електротехнике					2		74							2		74				
6.	Машински елементи					2		74			2		64		4		138				
7.	Технологија обраде					3		111							3		111				
8.	Организација рада										2		64		2		64				
9.	Технологија образовног профила					2		74			3		96		5		170				
10.	Практична настава		4		148		12		444			14		448	60		30		1040	60	
Укупно Б:		7	7	259	259		9	12	333	444		7	14	224	448	60	23	33	816	1151	60
Укупно Б:		14		518			21		777			21		672		60	56		1967		60
Укупно часова на годишњем нивоу :		518					777					732					2027				

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	І РАЗРЕД часова	ІІ РАЗРЕД часова	ІІІ РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	37	37	37	111
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомене:

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Други предмети*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

Напомене:

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

Остваривање програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	37	32
Настава у блоку	-	-	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

3.1.4 Заваривач

Модернизован је образовни профил ЗАВАРИВАЧ у систему средњег стручног образовања у трогодишњем трајању. Стручне компетенције које ће ученик стећи по завршетку школовања:

- планирање, припрема и организовање браварских и заваривачких радова;
- израда делова металних конструкција механичком обрадом;
- спајање делова металних конструкција раздвојивим и нераздвојивим спојевима;
- израда и монтирање металне конструкције и процесне опреме;
- контрола квалитета браварских радова према прописима и нормативима;
- заваривање поступком електролучног (РЕЛ, МИГ, МАГ, ТИГ) и електроотпорног заваривања;
- заваривање поступком гасног заваривања;
- спајање делова меким и тврдим лемљењем и лепљењем;
- контрола квалитета рада при заваривању;
- очување здравља, околине, и безбедности на раду при извођењу браварских и заваривачких радова.

3.1.4.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					УКУПНО					
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111			2		74			2		64			7		249			
2.	Српски као нематерњи језик	2		74			2		74			2		64			6		210			
3.	Срани језик	2		74			2		74			2		64			6		212			
4.	Устав и права грађана											1		32			1		32			
5.	Историја	3		111													3		111			
6.	Географија	2		74													2		74			
7.	Музичка уметност						1		37								1		37			
8.	Ликовна култура						1		37								1		37			
9.	Физичко васпитање	2		74			2		74			2		64			6		212			
10.	Математика	3		111			3		111			2		64			8		286			
11.	Рачунарство и информатика		2		74													2		74		
12.	Физика***																					
13.	Хемија***																					
14.	Екологија и заштита животне средине	1		37													1		37			
Укупно А:		16	2	592	74		11	0	407			9	0	288			36	2	1287	74		
Укупно А:		18		666			111		407			9		288			38		1361			

Напомене:

* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ДРУГИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	ТРЕЋИ РАЗРЕД				Настава у блоку год.	УКУПНО								
		Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава					Разредно часовна настава								
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		Т	В	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		Т	В	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		Т	В	НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		Т	В
		Т	В	Т	В			Т	В	Т	В			Т	В	Т	В			Т	В	Т	В		
1.	Хемија и машински материјали	2		74														2		74					
2.	Техничка физика	2		74														2		74					
3.	Техничко цртање		3		111														3		111				
4.	Механика	3		111														3		111					
5.	Основе електротехнике					2		74										2		74					
6.	Машински елементи					2		74			2		64					4		138					
7.	Технологија обраде					3		111										3		111					
8.	Организација рада										2		64					2		64					
9.	Технологија образовног профила					2		74			3		96					5		170					
10.	Практична настава		4		148		12		444			14		448	60		30		1040	60					
Укупно Б:		7	7	259	259		9	12	333	444		7	14	224	448	60	23	33	816	1151	60				
Укупно Б:		14		518			21		777			21		672		60	56		1967		60				
Укупно часова на годишњем нивоу :		518					777					732					2027								

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	І РАЗРЕД часова	ІІ РАЗРЕД часова	ІІІ РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	37	37	37	111
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомене:

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Други предмети*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

Напомене:

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

Остваривање програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	37	32
Настава у блоку	-	-	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

3.2 Електротехника и Машинство и обрада метала

3.2.1 Техничар мехатронике

Мехатроника је нова, мултидисциплинарна област технике, која представља комбинацију машинства, електронике, аутоматског управљања и информатике. Развој технике и технологије најјачи је управо у овој области.

Најважније компоненте мехатронских система су сензори, који прате промене у неком техничком процесу, околина, итд. И шаљу сигнале микропроцесорима на обраду, који затим, помоћу програмских кодова, управљају извршним елементима како би се извршио утицај на промену рада система.

Мехатроника се представља не као нова инжењерска грана, него као нови концепт, нови приступ инжењерству у коме је потребна интеракција и интеграција између различитих инжењерских дисциплина. Из наведених техничких подручја учи се онолико колико је потребно за разумевање и сервисирање појединих система, што омогућава и даљу специјализацију. Мехатроничар је оспособљен да разуме принцип рада система, улогу појединих компонената и дијагностификује рад система.

Он је спона између техничара који су уже специјализовани, он води тим.

Техничар мехатронике је огледни смер у нашој школи, што значи да је у програму уводјења нових образовних принципа у нашем школству који се ослањају на лакше стицање практичних знања и вештина, оспособљавање и подстицање ученика на доживотно усавршавање, усклађивање са потребама тржишта рада... Школа је снабдевена најсавременијом опремом у лабораторијама у којима се обављају вежбе.

3.2.1.1 Наставни план од 2014. године

ТЕХНИЧАР МЕХАТРОНИКЕ		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		15	2	555	74		14		476			10		340			12		372			1743	74		1817
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
3.	Страни језик	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
4.	Физичко васпитање	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
5.	Математика	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
6.	Рачунарство и информатика		2		74																		74		74
7.	Историја	2		74																		74			74
8.	Ликовна култура	1		37																		37			37
9.	Географија						2		68													68			68
10.	Хемија	2		74																		74			74
11.	Биологија						2		68													68			68
12.	Социологија са правима грађана																2		62			62			62
Б: Изборни предмети		1		37			1		34			3		102			3		93			266			266
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		34			1		34			1		31			136			136
2.	Изборни програм**											2		68			2		62			130			130
Укупно А1 + Б		16	2	592	74		15		510			11		374			13		403			1879	74		1953
УКУПНО		18		666			15		510			11		374			13		403			1953			
												13**		442**			15**		465**			2083**			

Напомена:

*) За ученике који нставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ТЕХНИЧАР МЕХАТРОНИКЕ		I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО				
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње				
		Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б
A2: Обавезни стручни предмети		8	3	3	296	111	111	9	8		306	272	90	7	12		238	408	90	3	14		93	434	90	933	1225	111	270	2539
1.	Техничко цртање		2			74																					74			74
2.	Физика	2				74																					74			74
3.	Механика	3				111																					111			111
4.	Основе електротехнике	3	1			111	37	2	1		68	34															179	71		250
5.	Техничка механика са механизмима							3			102																102			102
6.	Машински елементи							2	2		68	68															68	68		136
7.	Електроника							2	1		68	34															68	34		102
8.	Програмирање								2		68																68			68
9.	Електромашинска припрема			3			111						60															111	60	171
10.	Хидрауличке и пнеуматске компоненте								2		68	30															68		30	98
11.	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања														3			102	30								102		30	132
12.	Дигитална електроника и микроконтролери													2	2		68	68									68	68		136
13.	Системи управљања у мехатроници													2	2		68	68	30								68	68	30	166
14.	Електрични погон и опрема у мехатроници													3	2		102	68	30								102	68	30	200
15.	Моделирање са анализом елемената и механизма														3			102									102			102
16.	Програмабилни логички контролери																			1	2		31	62			31	62		93
17.	Мехатронски системи*																			2			62		30		62		30	92
18.	Тестирање и дијагностика мехатронских система																				5			155	30		155	30		185
19.	Одржавање и монтажа мехатронских система																				5			155	30		155	30		185
20.	Предузетништво																				2			62			62			62
Б: Изборни предмети														2			68			2			62			130				130
1.	Изборни програм**													2			68			2			62			130				130
Укупно A2 + Б		8	3	3	296	111	111	9	8		306	272	90	7	12		238	408	90	3	14		93	434	90	933	1225	111	270	2539
УКУПНО		14			491			17			668			19 21**			736 804**			17 19**			527 589**			2539 2669**				

Напомене:

*) Школа бира један од два понуђена модула (мехатронски системи А или мехатронски системи Б) у зависности од опреме коју поседује.

***) Укупан број часова уколико ученик изабере стручни изборни предмет

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Изабрана поглавља математике			2	2
2.	Историја (одабране теме)*			2	2
3.	Логика са етиком*			2	2
4.	Музичка култура*			2	2
5.	Физика			2	2

Напомене:

*) Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Електричне инсталације			2	2
2.	Објектно програмирање*			2	2
3.	Роботика			2	2

Напомене:

*) Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	68	68	62	276
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*) Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	34	34	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		3	3	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Техничко цртање	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Електромашинска припрема		111		15
II	Машински елементи	68			15
	Основе електротехнике	34			15
	Електроника	34			15
	Програмирање	68			15
	Електромашинска припрема			60	15
	Хидрауличке и пнеуматке компоненте	68		30	15
III	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања	102		30	10
	Дигитална електроника и микроконтролери	68			10
	Системи управљања у мехатроници	68		30	10
	Електрични погон и опрема у мехатроници	68		30	10
	Моделирање са анализом елемената и механизма	102			10
	Објектно програмирање	68			10
IV	Програмабилни когички контролери	62			10
	Мехатронски системи			30	10
	Тестирање и дијагностика мехатронских система	155		30	10
	Одржавање и монтажа мехатронских система	155		30	10
	Објектно програмирање	62			10
	Предузетништво	62			15

3.3 Електротехника

3.3.1 Електротехничар рачунара

Рачунари су реалност данашњег времена, готово неопходан алат у разним областима човекове делатности. Многе струке би без рачунара биле уназађене. Данас је, ван сваке сумње, младом човеку више него потребно информатичко образовање, макар основно.

За оне који би мало више да упознају рачунаре, савладају хардверске основе, науче програмирање и употребу разних програмских пакета из области електротехнике, ово је прави избор.

Ученици се у овом профилу образују за:

- рад са оперативним системима;
- рад у Office пакету;
- рад у програмима за цртање (AutoCAD, Protel);
- Рад у програмима за симулацију електричних система (Electronic Workbench, Circuit maker...);
- програмирање (C, C++, C++ Builder, програмирање ПЛЦ);
- повезивање делова рачунара, дијагностика и отклањање кварова, инсталација;
- повезивање, подешавање и одржавање рачунарске мреже и још много тога.

Послови, у којима је напредно познавање рачунарске технике неопходно, су разноврсни. Готово да нема области која се не ослања на помоћ рачунара, а ово су само неки примери: Обрада најразличитијих података, електроиндустрија, рачунарски центри, рачуноводство, вођење различитих процеса у индустрији, научна истраживања, медицина, сервис и продаја рачунара, трговина, администратор рачунарских мрежа...

3.3.1.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО									
		РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.					
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ							
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В						
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111				3		111				3		105				3		93				12		420			
2.	Српски као нематерњи језик*																														
3.	Страни језик	2		74				2		74				2		70				2		62				8		280			
4.	Историја	2		74				2		74																4		148			
5.	Географија	2		74																						2		70			
6.	Музичка уметност	1		37																						1		37			
7.	Ликовна култура							1		37																1		37			
8.	Социологија													2		70										2		70			
9.	Устав и права грађана																			1		31				1		31			
10.	Филозофија																			2		62				2		62			
11.	Физичко васпитање	2		74				2		74				2		70				2		62				8		280			
12.	Математика	4		148				4		148				4		140				4		124				16		560			
13.	Рачунарство и информатика		2		74																						2		74		
14.	Физика	2		74				2		74																4		148			
15.	Хемија	2		74																						2		74			
16.	Биологија	2		74																						2		74			
Укупно А:		22	2	814	74			16		592			13		455			14		434				65	2	2283	74				
Укупно А:		24		888				16		592			13		455			14		434				67		2357					

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (албански, мађарски, румунски, бугарски, турски, русински, словачки). Члан 5. Закона о средњој школи

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА Б. Стручни предмети		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО									
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње							
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б					
1.	Основе електротехнике	3	1	111	37		3		111																		6	1	222	37	
2.	Рачунарска графика и мултимедија		2		74																							2		74	
3.	Електротехнички материјали						1		37																		1		37		
4.	Примена рачунара у електротехници							2		74																		2		74	
5.	Електрична мерења						1	1	37	37																	1	1	37	37	
6.	Мерења у електроници											2	1	70	35												2	1	70	35	
7.	Електроника I						3	1	111	37																	3	1	111	37	
8.	Електроника II											2	1	70	35												2	1	70	35	
9.	Дигитална електроника											2	1	70	35												2	1	70	35	
10.	Економика и организација предузећа																2		62								2		62		
11.	Програмирање						1	1	37	37		2	2	70	70	30	2	2	62	62	30	5	5	169	169	60					
12.	Рачунари											2	1	70	35	30	3	2	93	62	30	5	3	163	97	60					
13.	Електроенергетика											2		70													2		70		
14.	Рачунарске мреже и комуникације																2	1	62	31							2	1	62	31	
15.	Основе аутомаског управљања																3	1	93	31	30						3	1	93	31	30
16.	Практична настава		2		74			2		74																		4		148	
Укупно Б:		3	5	111	185		9	7	333	259		12	6	420	210	60	12	6	372	186	90	36	24	1236	840	150					
		8		296			16		592			18		630			60	18		558			90	60		2076			150		
УКУПНО:		296					592					690					648					2226									

В. Изборни предмети		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1.	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31	4	140
2.	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31	4	140

Напомене:

Ученик је обавезан да приликом уписа у први разред школе изабере један од два изборна предмета и тај изборни предмет задржава до краја стицања средњег образовања и васпитања.

3.3.1.2 Важећи наставни план од 2018. године

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		17	2	629	74		12		408			10		340			12		372			1749	74		1823
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
3.	Страни језик	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
4.	Физичко васпитање	2		74			2		68			2		68			2		62			272			272
5.	Математика	3		111			3		102			3		102			3		93			408			408
6.	Рачунарство и информатика		2		74																		74		74
7.	Историја	2		74																		74			74
8.	Географија						2		68													68			68
9.	Хемија	2		74																		74			74
10.	Ликовна култура	1		37																		37			37
11.	Биологија	2		74																		74			74
12.	Социологија са правима грађана																2		62			62			62
Б: Изборни предмети		1		37			1		34			3		102			3		93			266			266
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		34			1		34			1		31			136			136
2.	Изборни програм**											2		68			2		62			130			130
Укупно A1 + Б		18	2	666	74		13		442			11		374			13		403			1885	74		1959
УКУПНО		20		740			13		442			11		374			13		403			1959			2089**

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних предмета

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО											
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње											
	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ		
A2: Обавезни стручни предмети	7	3	2	259	111	74	6	11	2	204	374	68	90	7	12	238	408	90	3	14	93	434	90	794	1327	142	270	2533
1. Физика	2			74			2			68													142				142	
2. Основе електротехнике	3	1		111	37		2	1		68	34												179	71			250	
3. Рачунарска графика и мултимедија		2		74																				74			74	
4. Увод у архитектуру рачунара	2			74																			74				74	
5. Рачунарски хардвер								2		68	12													68	12		80	
6. Електроника							2	1		68	34		2	1	68	34							136	68			204	
7. Софтверски алати								2		68				2		68								136			136	
8. Оперативни системи								3		102	30			3		102	18							204	48		252	
9. Програмирање								2		68	18			2		68	24		3		93	30		229	72		301	
10. Микроконтролери и микрорачунари													1	2	34	68	30	2	2	62	62	30	96	130	60		286	
11. Рачунарске мреже													2	1	68	34	18						68	34	18		120	
12. Рачунарска логика													2	1	68	34							68	34			102	
13. Одржавање рачунарских система																			3		93	30		93	30		123	
14. Рачунари у системима управљања																		1	2	31	62		31	62			93	
15. Техничка документација																			2		62			62			62	
16. Предузетништво																			2		62			62			62	
17. Практична настава			2						2		68	30													142	30	172	
Б: Изборни предмети													2		68			2		62			130				130	
1. Изборни програм образовног профила**													2		68			2		62			132				132	
Укупно А2 + Б	7	3	2	259	111	74	6	11	2	204	374	68	90	7	12	238	408	90	3	14	93	434	90	794	1327	142	270	2533
УКУПНО	12		444		19		736		19		736		19		736		17		617		2533							
									21**		8042		19**		679**		2663**											

Напомена:

**) Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних предмета

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Музичка култура*			1	1
2.	Екологија и заштита животне средине*			1	1
3.	Изабрана поглавља математике			2	2
4.	Историја (одабране теме)*			2	2
5.	Физика			2	2
6.	Логика са етиком*			2	2

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Електроенергетика			2	
2.	Пословне комуникације*			2	2
3.	Алати за управљање садржајем на интернету				2
4.	Управљање пројектима				2

Напомене:

*) Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	37	34	34	31	136
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*) ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Факултативни предмети/програми*	1-2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

Напомене:

*) Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, као и плановима наставе и учења за гимназије, а који су утврђени школским програмом.

***) Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих определе.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	34	34	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		3	3	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе*

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Основе електротехнике	74			15
	Рачунарска графика и мултимедија	74			15
	Практична настава		74		15
II	Основе електротехнике	34			15
	Рачунарски хардвер	68		12	15
	Електроника	34			15
	Софтверски алати	68			15
	Оперативни системи	102			15
	Програмирање	68		18	15
	Практична настава		68		15
III	Електроника	34			10
	Софтверски алати	68			10
	Оперативни системи	102		18	10
	Програмирање	68		24	10
	Микроконтролери и микрорачунари	68		30	10
	Рачунарске мреже	34		18	10
	Рачунарска логика	34			10
IV	Програмирање	93		30	10
	Одржавање рачунарских мрежа	93		30	10
	Микроконтролери и микрорачунари	62			10
	Рачунари у системима управљања	62			10
	Техничка документација	62			10
	Предузетништво	62			15

Напомене:

*) Ученици се деле у групе на часовима који су планом наставе и учења предвиђени за вежбе

3.3.2 Електротехничар енергетике

Енергетика је област електротехнике о којој се данас много говори. Свет је досао пред праг великог индустријског преокрета. Технологија и техника су изузетно много напредовале и разгранале се у мноштво области. Велики проблем, међутим, је како обезбедити енергију потребну за живот људи овакав какав јесте и на какав смо навикли, јер се до сада коришћени природни ресурси за производњу електричне енергије све више смањују.

Како је енергетика од времена Тесле и Едисона постала покретач убрзаног индустријског развоја, тако се и данас ова област налази на прекретници јер мора да се прилагоди савременим друштвеним потребама и захтевима. Ту се, пре свега, мисли на изналажење нових облика и начина производње електричне енергије.

И опет, енергетика је у центру свих светских стратегија развоја 21. века. Тражи се одговор на питање: Како произвести и обезбедити електричну енергију а да се не троше све тањи природни ресурси као што су угаљ, нафта, природни гас, уранијум и како смањити загађење животне средине?

Развој енергетике је наша прошлост, садашњост и будућност. Производња, пренос и дистрибуција електричне енергије одувек је била изазов, носилац одговорности и знања. То је и данас.

У скорој будућности предвидја се да ће чак $\frac{3}{4}$ од укупног броја нових радних места бити управо у енергетици. Производња соларних централа, ветропаркова, мини-хидро и геотермалних електрана покреће читаву нову индустрију са великим потребама за стручним кадром. Поред тога, дистрибуција и пренос електричне енергије, одржавање постојећих енергетских мрежа и постројења захтева нове стручњаке и техничаре.

Електротехничар енергетике јесте тешко и одговорно занимање које подразумева знање, одговорност и преданост раду. И управо захваљујући томе енергетичар врло лако може да нађе своје место у разноврсним областима почевши од градјевине, на пројектовању инсталација, надзору при уградњи и одржавању електричних уредјаја и инсталација; у електроенергетским постројењима-учешће у пројектима, мерењима, постављању и покретању погона, контроли и управљању; у електранама, у малим и великим индустријским постројењима-прорачун и постављање моторних погона, контрола и управљање, пројектовање и изводјење заштите од струјног удара; па све до великих и малих рачунарских система и трговине електроенергетском опремом. Поред тога, развија се и нова област Енергетски менаџмент, где је потребно знање из енергетике, менаџмента и економије, а радна места у свим јавним предузећима и јединицама локалне самоуправе.

Радне компетенције које ученици стичу након завршетка образовања:

- учешће у пројектовању трафостаница;

- учешће у пројектовању електричних мрежа и инсталација;
- рад у испитним лабораторијама;
- мерење и контрола заштите и уземљења;
- одржавање и ремонт електричне опреме, мрежа и постројења.

3.3.2.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО									
		РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.	РАЗР. ЧАС. НАСТ.				Настава у блоку год.					
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ							
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В						
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111				3		111				3		105				3		93				12		420			
2.	Српски као нематерњи језик*																														
3.	Страни језик	2		74				2		74				2		70				2		62				8		280			
4.	Историја	2		74				2		74																4		148			
5.	Географија	2		74																						2		70			
6.	Музичка уметност	1		37																						1		37			
7.	Ликовна култура							1		37																1		37			
8.	Социологија													2		70										2		70			
9.	Устав и права грађана																			1		31				1		31			
10.	Филозофија																			2		62				2		62			
11.	Физичко васпитање	2		74				2		74				2		70				2		62				8		280			
12.	Математика	4		148				4		148				4		140				4		124				16		560			
13.	Рачунарство и информатика		2		74																					2		74			
14.	Физика	2		74				2		74																4		148			
15.	Хемија	2		74																						2		74			
16.	Биологија	2		74																						2		74			
Укупно А:		22	2	814	74			16		592			13		455			14		434				65	2	2283	74				
Укупно А:		24		888				16		592			13		455			14		434				67		2357					

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (албански, мађарски, румунски, бугарски, турски, русински, словачки). Члан 5. Закона о средњој школи

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЕНЕРГЕТИКЕ Б. Стручни предмети		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО					
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	
1.	Основе електротехнике	3	1	111	37		3		111												6	1	222	37			
2.	Техничко цртање са нацртном геометријом		2		74																	2		74			
3.	Примена рачунара у електротехници							2		74												2		74			
4.	Елекгрична мерења						2	1	74	35											2	1	74	37			
5.	Електроника у енергетици										3	1	105	35							3	1	105	35			
6.	Мерења у електроенергетици										2	1	70	35							2	1	70	35			
7.	Основи машинства						2		74												2		74				
8.	Економика и организација предузећа															2		62			2		62				
9.	Електричне инсталације и осветљење						2		74		2	1	70	35							4	1	144	35			
10.	Електричне машине										2	1	70	35		2	1	62	31		4	2	132	66			
11.	Електричне мреже										2		70			2	1	62	31	42	4	1	132	31	42		
12.	Електрична постројења										2		70			2	1	62	31	48	4	1	132	31	48		
13.	Пројектовање електричних инсталација и осветљења															2		62			2		62				
14.	Основе аутоматског управљања															2	1	62	31		2	1	62	31			
15.	Обновљиви извори енергије															2		62			2		62				
16.	Практична настава		2		74			2		74			2		70	60						6		218	60		
Укупно Б:		3	5	111	185		9	5	333	185		13	6	488	210	60	12	6	372	186	90	37	22	1281	766	150	
		8		296			14		518			19		665			60	18		558			90	59		2047	
Укупно Б:		296					518					725					648					2197					

В. Изборни предмети		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1.	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31	4	140
2.	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31	4	140

Напомене:

Ученик је обавезан да приликом уписа у први разред школе изабере један од два изборна предмета и тај изборни предмет задржава до краја стицања средњег образовања и васпитања.

3.3.2.2 Важећи наставни план од 2018. године

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЕНЕРГЕТИКЕ		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		17	2	629	74		12		444			12		420			10		310			1803	74		1877
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			3		111			3		105			3		93			420			420
2.	Српски као нематерњи језик1*	2		74			2		74			2		70			2		62			280			280
3.	Страни језик	2		74			2		74			2		70			2		62			280			280
4.	Физичко васпитање	2		74			2		74			2		70			2		62			280			280
5.	Математика	3		111			3		111			3		105			3		93			420			420
6.	Рачунарство и информатика		2		74																		74		74
7.	Историја	2		74																		74			74
8.	Географија	2		74																		74			74
9.	Хемија	2		74																		74			74
10.	Ликовна култура	1		37																		37			37
11.	Биологија						2		74													74			74
12.	Социологија са правима грађана											2		70								70			70
Б: Изборни предмети		1		37			1		37			3		105			3		93			272			272
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		37			1		35			1		31			140			140
2.	Изборни програм**											2		70			2		62			132			132
Укупно A1 + Б		18	2	666	74		13		481			13		455			11		341			1943			2017
УКУПНО		20		740			13		481			13		455			11		341			2017			2149**
												15**		525**			13**		403**						

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних предмета

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЕНЕРГЕТИКЕ		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО														
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње														
		Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ					
A2: Обавезни стручни предмети		7	1	4	259	37	148	11	4	4	407	148	148	8	6	3	280	210	105	60	8	8	3	248	248	93	90	1194	643	494	150	2481
1.	Физика	2			74																										74	74
2.	Основе електротехнике	3	1		111	37		3			111																222	37				259
3.	Основе машинства	2			74																						74					74
4.	Увод у електроенергетику							2			74																74					74
5.	Софтверски алати у електроенергетици								2			74																74				74
6.	Електрична мерења							2	1		74	37															74	37				111
7.	Електроника							2	1		74	37															74	37				111
8.	Електричне инсталације и осветљење							2			74				2			70									74	70				144
9.	Мерења у електроенергетици														2			70										70				70
10.	Енергетска електроника													2	1		70	35									70	35				105
11.	Електричне машине													2	1		70	35			2	1		62	31		132	66				198
12.	Електроенергетски водови													2			70				2	1		62	31		132	31		30		193
13.	Електроенергетска постројења													2			70				2	1		62	31		132	31		30		193
14.	Предузетништво																					2			62			62				62
15.	Техничка документација																					2			62			62				62
16.	Основе система управљања																				2	1		62	31		62	31				93
17.	Практична настава			4			148			4			148			3			105 60			3			93 30			494	90		584	
Б: Изборни предмети														2			70			2			62				132					132
1.	Изборни програм**													2			70			2			62				132					132
Укупно A2 + Б		7	1	4	259	37	148	11	4	4	407	148	148	8	6	3	280	210	105	60	8	8	3	248	248	93	90	1194	643	494	150	2481
УКУПНО		12		444		19		703		17		655		19		679		2481		679		741**		2481		2613**						

Напомена:

**) Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних предмета

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Музичка култура*			1	1
2.	Екологија и заштита животне средине*			1	1
3.	Изабрана поглавља математике			2	2
4.	Историја (одабране теме)*			2	2
5.	Физика			2	2
6.	Логика са етиком*			2	2

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Тржиште електричне енергије			2	
2.	Кабловска техника			2	
3.	Термички и расхладни уређаји			2	
4.	Управљање електромоторним погоном				2
5.	Напредне електроенергетске мреже				2
6.	Обновљиви извори енергије				2

Напомене:

*) Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	37	37	35	31	140
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*) ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Факултативни предмети/програми*	1-2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

Напомене:

*) Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, као и плановима наставе и учења за гимназије, а који су утврђени школским програмом.

***) Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих определе.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	37	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)			2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе*

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Практична настава		148		15
II	Софтверски алати у електроенергетици	74			15
	Електрична мерења	37			15
	Електроника	37			15
	Електричне инсталације и осветљење	37			15
	Практична настава		148		15
III	Мерења у електротехници	70			10
	Енергетска електроника	35			10
	Електричне инсталације и осветљење	70			10
	Електричне машине	35			10
	Практична настава		105	60	10
IV	Предузетништво	62			15
	Електричне машине	31			10
	Електроенергетски водови	31		30	10
	Електроенергетска постројења	31		30	10
	Техничка документација	62			10
	Основе система управљања	31			10
	Практична настава		93	30	10

Напомене:

*) Ученици се деле у групе на часовима који су планом наставе и учења предвиђени за вежбе

3.3.3 Електротехничар информационих технологија

Образовни профил Електротехничар информационих технологија има за циљ осposoblјаванје ученика за учеће у изради softversких апликација, креирање и развијање база података, статичких и динамичких веб презентација, и одржавање и проверу сигурности информационих система.

С обзиром на неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребу континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивање запошљивости, акценат у наставном плану и програму овог профила је на примени теоријских знања у практичном контексту:

- постављање и одржавање оперативног система рачунара,
- креирање, одржавање, ажурирање садржаја и провера сигурности платформи за интернет сервисе,
- израда desktop апликација,
- израда статичких и динамичких веб презентација и веб апликација и њихово имплементирање,
- креирање, моделовање и развијање база података,
- одржавање и провера сигурности информационих система,

Вештине којима ће ученици овладати по завршетку школовања:

- самостално склапање рачунара, тестирање хардвера и отклањање кварова
- инсталирање и конфигурирање оперативног система, додатних softvera и хардверских уређаја
- конфигурирање, повезивање и проверава функционалност LAN мреже
- напредно коришћење интернет сервиса
- израда веб страница и веб апликација, као и њихово објављивање на веб серверу
- израђивање апликација, пројектовање једноставне базе података и повезивање апликације са базом података
- инсталирање, тестирање и одржавање апликације за електронско пословање и обављање пословних процеса и операција у њима
- заштита од напада на информациони систем

Између осталог, овај профил има за циљ да код ученика „пробуди“ свест да:

- savesно, одговорно и uredно обавља поверене послове
- позитивно се односи према примени сигурносних и здравствених мера у раду
- ефикасно организује време
- испољава позитиван однос према значају функционалне и техничке исправности информационих система
- испољава позитиван однос према професионално-етиčким нормама и вредностима

3.3.3.1 Важећи наставни план од 2018. године

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		17	2	629	74		12		432			12		420			10		310			1791	74	1865	
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			3		108			3		105			3		93			417		417	
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		72			2		70			2		62			278		278	
3.	Страни језик	2		74			2		72			2		70			2		62			278		278	
4.	Физичко васпитање	2		74			2		72			2		70			2		62			278		278	
5.	Математика	3		111			3		108			3		105			3		93			417		417	
6.	Рачунарство и информатика		2		74																	74		74	
7.	Историја	2		74																		74		74	
8.	Географија	2		74																		74		74	
9.	Хемија	2		74																		74		74	
10.	Ликовна култура	1		37																		37		37	
11.	Биологија						2		72													72		72	
12.	Социологија са правима грађана											2		70								70		70	
Б: Изборни предмети		1		37			1		36			3		105			3		93			271		271	
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		36			1		36			1		31			139		139	
2.	Изборни програм**											2		70			2		62			132		132	
Укупно А1 + Б		18	2	666	74		13		468			13		455			11		341			1930	74	2004	
УКУПНО		20		740			13		468			13		455			11		341			2004			
												15**		525**			13**		403**			2136**			

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Ученик бира предмет са листе изборих општеобразовних или стручних предмета

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА		I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО							
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње							
		Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ			
A2: Обавезни стручни предмети		5	5	2	185	185	74	12	7		432	252		30	4	13		140	455		60	4	15		124	465		90	881	1357	74	180	2492
1.	Физика	2			74			2			72																		146				146
2.	Основе електротехнике	3	1		111	37		3	1		108	36																	219	73			292
3.	Рачунарска графика и мултимедија		2			74																							74				74
4.	Програмирање		2			74		2	2		72	72	30		3			105	30		3			93					72	344	90		506
5.	Електроника							3	1		108	36																	108	36			144
6.	Веб дизајн								2			72																	72				72
7.	Базе података							2	1		72	36			3			105											72	141			213
8.	Рачунарске системи													2	2		70	70	18										70	70	18		158
9.	Рачунарске мреже и Интернет сервиси													2	2		70	70	12										70	70	12		152
10.	Веб програмирање														3			105			3			93	30				198	30			228
11.	Електронско пословање																			2	1		62	31					62	31			93
12.	Заштита информационих система																			2	1		62	31					62	31			93
13.	Програмирање мобилних уређаја																				3			93	30				93	30			123
14.	Техничка документација																				2			62					62				62
15.	Предузетништво																				2			62					62				62
16.	Практична настава			2			74																							74			74
Б: Изборни предмети														2			70			2			62						132				132
1.	Изборни програм**													2			70			2			62						132				132
Укупно А2 + Б		5	5	2	185	185	74	12	7		432	252	30	4	13		140	455	60	4	15		124	465	90	881	1357	74	180	2492			
УКУПНО		12			444			19			714			17 19**			655 727**			19 21**			679 741**			2492 2624**							

Напомена:

**) Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Музичка култура*			1	1
2.	Екологија и заштита животне средине*			1	1
3.	Изабрана поглавља математике			2	2
4.	Историја (одабране теме)*			2	2
5.	Физика			2	2
6.	Логика са етиком*			2	2

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Управљање пројектима				2
2.	Пословне комуникације*			2	2
3.	Рачунари у системима управљања*			2	2
6.	Програмирање 2Д видео игара				2

Напомене:

*) Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	72	70	62	278
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*) ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Рачунарска графика и мултимедија	74			15
	Програмирање	74			15
	Практична настава		74		15
II	Основе електротехнике	36			15
	Електроника	36			15
	Веб дизајн	72			15
	Базе података	36			15
	Програмирање	72		30	15
III	Базе података	105			10
	Рачунарски системи	70		18	10
	Рачунарске мреже и Интернет сервиси	70		12	10
	Веб програмирање	105			10
	Програмирање	105		30	10
IV	Веб програмирање	93		30	10
	Електронско пословање	31			10
	Заштита информационих система	31			10
	Програмирање мобилних уређаја	93		30	10
	Техничка документација	62			10
	Предузетништво	62			15
	Програмирање	93		30	10

3.3.4 Електричар

Po završetku školovanja, učenici profila električar će biti obučeni da:

- izvode elektroinstalaterske radove,
- popravljaju kućne elektrouređaje,
- održavaju industrijsku elektroopremu.

Pored sticanja praktičnih znanja o radu na električnim instalacijama u preduzećima i domaćinstvima, učenici/ce će se kroz izborne predmete dodatno obučavati za ugradnju savremenih instalacija u sisteme kao što su protivpožarni, sistemi nadzora, interfoni i drugi.

Predviđeno je da učenici/ce tokom prve godine stiču osnovna praktična znanja u školskoj radionici, tokom druge godine provode dva dana u preduzeću, a u trećoj, završnoj godini su tri dana nedeljno na praksi u lokalnom preduzeću koje saraduje sa školom.

3.3.4.1 Важећи наставни план од 2016. године

ЕЛЕКТРИЧАР		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		12	2	444	74		9		315			7		217		976	74		1050	
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			2		70			2		62		243			243	
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		70			2		62		206			206	
3.	Страни језик	2		74			2		70			1		31		175			175	
4.	Физичко васпитање	2		74			2		70			2		62		206			206	
5.	Математика	2		74			2		70			1		31		175			175	
6.	Историја	2		74												74			74	
7.	Рачунарство и информатика		2		74												74		74	
8.	Географија	1		37												37			37	
9.	Екологија и заштита животне средине						1		35							35			35	
10.	Социологија са правима грађана											1		31		31			31	
Б: Изборни предмети		1		37			2		70			2		62		169			169	
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		35			1		31		103			103	
2.	Изборни програм**						1		35			1		31		66			66	
Укупно А1 + Б		13	2	481	74		10		350			8		248		1079	74		1153	
УКУПНО		15		555			10		350			8		248		1153			1219**	
							112		385**			9**		279**		1145**			1219**	
							112		385**			9**		279**		1153			1219**	

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањике

**) Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

ЕЛЕКТРИЧАР		I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						УКУПНО							
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње							
		Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ
A2: Обавезни стручни предмети		9	2	6	333	74	222	8	1	12	280	35	420	60	4	1	18	124	31	558	90	737	140	1200	150	2227	
1.	Физика	2			74																					74	
2.	Технички материјали	2			74																					74	
3.	Техничко цртање		1			37																	37			37	
4.	Основе практичних вештина			6			222																	222		222	
5.	Основе електротехнике	3	1		111	37		2			70													181	37	218	
6.	Електрична мерења и електроника							2	1		70	35												70	35	105	
7.	Електричне инсталације	2			74			2			70				2			62						206		206	
8.	Електричне машине, апарати и уређаји							2			70													70		70	
9.	Електроопрема у индустрији														2			62						62		62	
10.	Предузетништво															1			31		30				31		30
14.	Практична настава									12							18			558	60				978	120	1098
Б: Изборни предмети								1			35				1			31						66		66	
1.	Изборни програм**							1			35				1			31						66		66	
Укупно А2 + Б		9	2	6	333	74	222	8	1	12	280	35	420	60	4	1	18	124	31	558	90	737	140	1200	150	2227	
УКУПНО		17			629			21			795			23			803			2227							
								22**			830**			24**			834**			2293**							

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањике

***) Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Листа изборних програма

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1.	Страни језик II*		1	1
2.	Изабрани спорт**		1	1
3.	Историја (одабране теме)**		1	1
4.	Изабрана поглавља математике			1
5.	Индустријска географија**		1	1
6.	Ликовна култура**		1	1
7.	Музичка култура**		1	1
8.	Биологија		1	

Р.б.	Стручни изборни програм	РАЗРЕД		
		I	II	III
Стручни програм				
1.	Нове технологије у термотехници		1	
2.	Обновљиви извори енергије		1	
3.	Електроенергетски водови			1
4.	Апликативни програми за електричне инсталације			1

Напомене:

*) Страни језик II ученик може изабрати само у другом разреду и изучавати га једну или две године

***) Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	62	206
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Друштвено-користан рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомене:

*) Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмет*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			10
	Техничко цртање	37			10
	Основе електротехнике	37			10
	Основе практичних вештина		222		10
	Електрична мерења и електроника	35			10
II	Практична настава		420	60	10
	Предузетништво	31		30	10
III	Практична настава		558	60	10

3.3.5 Електромонтер мрежа и постројења

Циљеви и радни задаци:

Бави се постављањем и одржавањем инсталација и електричне мреже ниског и високог напона. Мреже могу бити надземне и подземне. Служе за освету насеља и путева, за грејање, климатизацију... Поставља разводне ормане и посебне мреже за заштиту од електричног удара, одржава трансформаторске и командне станице, далеководе и остале електроенергетске системе. Такође обавља демонтажу. Потребно је да буде спретан, опрезан и веома одговоран. Углавном ради у тиму и под разним временским условима. Радно се време по често прилагођава захтевима посла.

Шта после:

- посао у малим и великим предузећима, сервисима , установама и институцијама;
- оснивање сопственог сервиса или фирме;
- посао у трговини са електроопремом;
- посао у фирмама које се баве кабловским или сличним системима;
- једногодишња специјализација.

3.3.5.1 Важећи наставни програм од 2018. године

ЕЛЕКТРОМОНТЕР МРЕЖА И ПОСТРОЈЕЊА		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		13	2	481	74		8		280			7		217		978	74		1052	
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			2		70			2		62		243			243	
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		70			2		62		206			206	
3.	Страни језик	2		74			2		70			1		31		175			175	
4.	Физичко васпитање	2		74			2		70			2		62		206			206	
5.	Математика	2		74			2		70			1		31		175			175	
6.	Историја	2		74												74			74	
7.	Рачунарство и информатика		2		74												74		74	
8.	Географија	1		37												37			37	
9.	Екологија и заштита животне средине	1		37												37			37	
10.	Социологија са правима грађана											1		31		31			31	
Б: Изборни предмети		1		37			2		70			2		62		169			169	
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		35			1		31		103			103	
2.	Изборни програм**						1		35			1		31		66			66	
Укупно А1 + Б		14	2	518	74		9		315			8		248		1081			1155	
УКУПНО		16		592			9		315			8		248		1155			1221**	
							10**		350**			9**		279**		1147**			1221**	

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Број часова за ученике који за изборни предмет одаберу предмет са листе општеобразовних предмета

ЕЛЕКТРОМОНТЕР МРЕЖА И ПОСТРОЈЕЊА		I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						УКУПНО							
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње							
		Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Σ				
A2: Обавезни стручни предмети		8	2	6	296	74	222	9	1	12	315	35	420	60	4	1	18	124	31	558	90	735	140	1200	150	2225	
1.	Физика	2			74																		74				74
2.	Технички материјали	2			74																		74				74
3.	Техничко цртање		1			37																		37			37
4.	Основе практичних вештина			6			222																		222		222
5.	Основе електротехнике	3	1		111	37		2			70												181	37			218
6.	Електрична мерења и електроника							2	1		70	35											70	35			105
7.	Електричне инсталације							2			70												70				70
8.	Електрична постројења	1			37			2			70				2			62					169				169
9.	Електричне мреже							1			35				2			62					97				97
10.	Предузетништво															1			31		30			31		30	61
14.	Практична настава									12			420	60			18			558	60			978	120	1098	
Б: Изборни предмети								1			35				1			31				66				66	
1.	Изборни програм**							1			35				1			31				66				66	
Укупно A2 + Б		8	2	6	296	74	222	9	1	12	315	35	420	60	4	1	18	124	31	558	90	735	140	1200	150	2225	
УКУПНО		16			592			22			830			23			803			2225							
								23**			865**			24**			834**			2291**							

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Број часова за ученике који за изборни предмет одаберу предмет са листе општеобразовних предмета

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1.	Страни језик II*		1	1
2.	Изабрани спорт**		1	1
3.	Историја (одаване теме)**		1	1
4.	Изабрана поглавља математике			1
5.	Индустријска географија**		1	1
6.	Ликовна култура**		1	1
7.	Музичка култура**		1	1
8.	Биологија		1	

Р.б.	Стручни изборни програм	РАЗРЕД		
		I	II	III
Стручни програм				
1.	Обновљиви извори енергије		1	
2.	Енергетска електроника			1
3.	Електричне машине			1

Напомене:

*) Страни језик II ученик може изабрати само у другом разреду и изучавати га једну или две године

***) Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	62	206
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Друштвено-користан рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомене:

*) Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмет*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			10
	Техничко цртање	37			10
	Основе електротехнике	37			10
	Основе практичних вештина		222		10
II	Електрична мерења и електроника	35			10
	Практична настава		420	60	10
III	Предузетништво	31		30	10
	Практична настава		558	60	10

3.3.6 Електроинсталатер

Bavi se održavanjem i postavljanjem instalacija električne mreže za rasvetu, grejanje, klimatizaciju, peći, radne mašine itd. Obavlja demontažne i montažne poslove radi održavanja i adaptacije elektroinstalacija (zamena osigurača, svetlosnih tela, utikača, prekidača, kontaktora, vezivanje vodova i priključivanje kablova itd.)

Pored specijalizovanih preduzeća postoje i mnogobrojne privatne radionice u kojima se rad ne može zamisliti bez ovakvih stručnjaka pogotovo ako znamo koliko nam je teško kada ostanemo bez struje pa makar i na pola sata.

3.3.6.1 Важећи наставни план од 2003 и 2013. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111			2		70			2		62			7		243		
2.	Српски као нематерњи језик*																				
3.	Страни језик	2		74			2		70			2		62			6		206		
4.	Устав и права грађана											1		31			1		31		
5.	Историја	3		111													3		111		
6.	Географија	2		74													2		74		
7.	Музичка уметност	1		37													1		37		
8.	Ликовна култура	1		37													1		37		
9.	Физичко васпитање	2		74			2		70			2		62			6		206		
10.	Математика	3		111			2		70			2		62			7		243		
11.	Физика	2		74													2		74		
12.	Хемија	2		74													2		74		
13.	Рачунарство и информатика		2		74													2		74	
14.	Екологија и заштита животне средине	1		37													1		37		
Укупно А:		22	2	814	74		8		280			9		279			39	2	1373	74	
Укупно А:		24		888			8		280			9		279			41		1447		

Напомене:

*) За ученике који наставу слушају на једном од језика народности (албански, мађарски, румунски, бугарски, турски, русински, словачки). Члан 5. Закона о средњој школи

Б. Стручни предмети		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					УКУПНО					
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	
1.	Основе електротехнике	3		111			2		70							5		181				
2.	Техничко цртање		1		37												1		37			
3.	Електрична мерења					2	1	70	35							2	1	70	35			
4.	Електроника					2	1	70	35							2	1	70	35			
5.	Економика и организација предузећа										2		62			2		62				
6.	Електричне инсталације јаке струје					4		140								4		140				
7.	Електричне инсталације и осветљење										3		93			3		93				
8.	Електрични апарати и уређаји										2		62			2		62				
9.	Електричне мреже и постројења										2		62			2		62				
10.	Практична настава		4		148		12		420	60		12		372	93		28		940	150		
Укупно Б		3	5	111	185		10	14	350	490	60	9	12	279	372	90	22	31	740	1047	150	
		8		296			24		840			60	21		651			90	53		1787	
УКУПНО		296					900					741					1937					

В. Изборни предмети		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње	нед.	годишње
1.	Верска настава	1	37	1	37	1	35	1	31	4	140
2.	Грађанско васпитање	1	37	1	37	1	35	1	31	4	140

Напомене:

Ученик је обавезан да приликом уписа у први разред школе изабере један од два изборна предмета и тај изборни предмет задржава до краја стицања средњег образовања и васпитања.

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	62	206
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Друштвено-користан рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомене:

*) Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмет*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења на групе

Садржаји лабораторијских вежби, практичне наставе и наставе у блоку за тручне предмете у првом, другом и трећем разреду остварују се поделом одељења на две групе ученика.

3.4 Саобраћај

3.4.1 Техничар друмског саобраћаја

Циљеви и радни задаци:

Организација превоза путника и робе, регулисање и безбедност у друмском саобраћају, стационарни саобраћај, одржавање возила, познавање моторних возила, решавање проблема у саобраћају, чиниоци у области саобраћајне психологије као превенција од удеса, савладавање савремених захтева транспорта, принципа и законитости регулисања друмског саобраћаја, принципи и методе које могу да повећају квалитет у организацији саобраћајне производње... Обавезна је обука вожње за Б категорију...

Шта после:

Посао у саобраћајним предузећима, полицији, општинама, предузећима за изградњу путева, организацијама које се баве техничким прегледом возила, свим предузећима која у свом возном парку поседује више возила за сопствене потребе, послови диспечера, одржавање техничке исправности возила, контролисање документације, послови представништва, заступања и осигурања возног парка, регистрације возног парка, контрола безбедности саобраћаја, послови отправника аутобуса и израда реда вожње, послови у предузећима комуналних делатности, у туристичким агенцијама, у организацијама такси службе и ауто школа, послове инспекције саобраћаја у органима управе, приватни бизнис...

Или:

Специјализација (пети степен): дошколовање за инструкторе вожње , за техничара друмског саобраћаја- специјалисту.

Или:

Факултети:	Високе трогодишње школе:
Саобраћајни	Саобраћајне
Правни	Пословне
Машински	Машинске
Полицијска или војна академија	Информатичке
Информатички	Економске
Економски	Техничке
Менаџмент	Менаџмент

3.4.1.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТИ РАЗРЕД					УКУПНО									
		Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.	Разредно часвна настава				Настава у блоку год.					
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ							
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В			
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111				3		105				3		105				3		96				12		417			
2.	Српски као нематерњи језик*	2*						2*						2*						2*						8*					
3.	Страни језик	2		74				2		70				2		70				2		64				8		278			
4.	Социологија													2		70										2		70			
5.	Филозоија																			2		64				2		64			
6.	Историја	2		74				2		70																4		144			
7.	Музичка уметност	1		37																						1		37			
8.	Ликовна култура							1		35																1		35			
9.	Физичко васпитање	2		74				2		70				2		70				2		64				8		278			
10.	Математика	4		148				4		140				3		105				3		96				14		489			
11.	Рачунарство и информатика		2		74																					2		74			
12.	Географија	2		74																						2		74			
13.	Физика	2		74				2		70																4		144			
14.	Хемија	2		74																						2		74			
15.	Биологија	2		74																						2		74			
16.	Устав и права грађана																			1		32				1		32			
Укупно А:		22	2	814	74			16		560				12		420				13		416				63	2	2210	74		
Укупно А:		24		888				16		560				12		420				13		416				65		2284			

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањике

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
1.	Верска настава	1	37	1	35	1	35	1	32	4	139
2.	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	35	1	32	4	139

Напомена:

Ученик који се определио за један од два изборна предмета верску наставу или грађанско васпитање, изборни предмет може да мења у току стицања средњег образовања и васпитања („Службени гласник- РС, бр. 72/2009“).

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	70	64	278
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомена:

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

Напомена:

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	35	35	32
Настава у блоку		2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Завршни испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе ученика

- Приликом остваривања садржаја практичне наставе у разредно-часовном систему у I, II, III и IV разреду, одељење се дели на две групе.
- Приликом остваривања садржаја практичне наставе у блоку у II, III и IV разреду одељење се дели на две групе.
- Фонд часова обуке вожње остварује се као индивидуална настава.
- Приликом остваривања садржаја предмета Техничко цртање, одељење се дели на две групе.

Матурски испит

Матурски испит у средњим стручним школама ученици полажу у складу са Правилником о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама – Садржај и начин полагања матурског испита у стручној и уметничкој школи („Службени гласник СРС - Просветни гласник”, број 6/90 и „Просветни гласник”, бр. 4/91 7/93, 17/93, 1/94, 2/94 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/02, 5/03, 10/03, 24/04, 3/05, 6/05, 11/05, 6/06, 12/06, 8/08, 1/09, 3/09, 10/09, 5/10 и 8/10).

Матурски испит се састоји из заједничког и посебног дела.

А. Заједнички део обухвата предмет који је обавезан за све ученике средњих стручних школа, а према програму који су остварили у току четворогодишњег школовања:

1. Српски језик и књижевност.

Б. Посебни део обухвата:

1. израду матурског практичног рада,
2. усмену проверу знања,
3. испит из изборног предмета.

1. Матурски практични рад

Задачи матурског практичног рада дефинишу се из садржаја следећих стручних предмета:

- интегрални транспорт,
- унутрашњи транспорт,
- безбедност саобраћаја,
- моторна возила,
- средства унутрашњег транспорта,
- механизација претовара,
- одржавање средстава унутрашњег транспорта.

2. Садржаји усмене провере знања

Усмена провера знања обухвата одбрану практичног рада и проверу знања ученика из области у којој је рађен матурски практични рад.

3. Испит из изборног предмета

Ученик бира један од следећих предмета:

- физика,
- математика,
- механика,
- складишта,
- моторна возила,
- одржавање средстава унутрашњег транспорта.

3.4.1.2 Важећи наставни план од 2018. године

ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		19	2	703	74	10		350			12		420			10		310			1781	74		1855	
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111		3		105			3		105			3		93			414			414	
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74		2		70			2		70			2		62			276			276	
3.	Страни језик	2		74		2		70			2		70			2		62			276			276	
4.	Физичко васпитање	2		74		2		70			2		70			2		62			276			276	
5.	Математика	3		111		3		105			3		105			3		93			414			414	
6.	Рачунарство и информатика		2		74																	74		74	
7.	Историја	2		74																	74			74	
8.	Ликовна култура	1		37																	35			35	
9.	Географија	2		74																	74			74	
10.	Хемија	2		74																	74			74	
11.	Биологија	2		74																	74			74	
12.	Социологија са правима грађана										2		70								70			70	
Б: Изборни предмети		1		37		1		35			3		105			3		93			270			270	
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37		1		35			1		35			1		31			138			138	
2.	Изборни програм**										2		70			2		62			132			132	
Укупно А1 + Б		20	2	740	74						13		455			11		341			1919	74		1993	
УКУПНО		22		814							13		455			11		341			1993			2125**	
											15**		525**			13**		403**							

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Ученик бира предмет за листе општеобразовних или стручних предмета

ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА		I РАЗРЕД						II РАЗРЕД						III РАЗРЕД						IV РАЗРЕД						УКУПНО							
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			годишње							
		Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б
A2: Обавезни стручни предмети		6	2	2	222	74	74	17	4	4	595	140	60	11	6	6	385	210	70	11	2	6	341	62	186	90	1543	136	610	220	2509		
1.	Техничко цртање		2		74																								74			74	
2.	Саобраћајни системи	2			74																								74			74	
3.	Технологија материјала	2			74																								74			74	
4.	Физика	2			74																								74			74	
5.	Механика							2			70																		70			70	
6.	Саобраћајна психологија							2			70																		70			70	
7.	Машински елементи							2			70																		70			70	
8.	Терет у транспорту							3			105																		105			105	
9.	Регулисање и безбедност саобраћаја							2			70			2			70			2			62						202			202	
10.	Моторна возила							3			105			3			105			2			62						272			272	
11.	Саобраћајна инфраструктура							3			105			2			70			2			62						237			237	
12.	Организација превоза													4			140			3			93						233			233	
13.	Интелигентни транспортни сисетми																			2			62						62			62	
14.	Предузетништво																				2			62					62			62	
15.	Практична настава			2			74			4			140	60			6			210	70			6			186	90			610	220	830
Б: Изборни предмети														2			70			2			62						132			132	
1.	Изборни програм**													2			70			2			62						132			132	
Укупно A2 + Б		6	2	2	222	74	74	17	4	4	595	140	60	11	6	6	385	210	70	11	2	6	341	62	186	90	1543	136	610	220	2509		
УКУПНО		10			370			21			795			17			665			19			679			2509							
														13**			455**			21**			403**			1675**							

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

***) Ученик бира предмет за листе општеобразовних или стручних предмета

Листа изборних програма

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Општеобразовни предмети					
1.	Изабрана поглавља математике			2	2
2.	Логика са етиком			2	2
3.	Историја (одабране теме)			2	2
4.	Екологија и заштита животне средине			1	1
5.	Музичка култура			1	1

Р.б.	Стручни изборни програм	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Интегрални транспорт			2	
2.	Механизација претовара			2	
3.	Саобраћајно пројектовање*				2
4.	Трасологија				2

Напомене:

*) Програм се реализује кроз вежбе

Остали облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	70	62	276
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Напомене:

*) ако се укаже потреба за овим облицима наставе

Факултативни облици образовно-васпитног рада**

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана	До 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Други страни језик	2 часа недељно			
Факултативни предмети*	1-2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

***) Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	35	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		2	2	3
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Практична настава		74		15
	Техничко цртање	74			15
II	Практична настава		140	60	15
III	Практична настава		210	70	15
IV	Практична настава		186	90	15
	Предузетништво	62			15
	Саобраћајно пројектовање	62			15

3.4.2 Возач моторних возила

Циљеви и радни задаци:

Ученици стичу знања и вештине потребне за одржавања и основне поправке моторних возила (аутомобила, камиона, аутобуса, специјалних возила), знања из безбедности и регулисања у саобраћају, саобраћајне психологије, основа путева, улица, паркиралишта, транспорта путника и робе, транспортног права и друго. Обавезна је и бесплатна обука за Б и Ц категорију.

Шта после:

Професионални возач у малим или великим превозничким фирмама: транспорт робе, превоз путника, медицинска возила, комунална возила, такси, војска, или оснивање и рад у сопственој превозничкој фирми...

Или:

Додатно образовање ради стицања четворогодишњег образовања (техничар друмског саобраћаја), и стицање петог степена специјалистичко образовање за инструктора вожње или возача моторних возила- специјалиста.

3.4.2.1 Важећи наставни план до 2017. године

Ред. број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ А. ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	а. Српски језик и књижевност б. _____ језик и књижевност*	3		111			3		105			3		96			9		312		
2.	Српски као нематерњи језик*	2					2					2					6				
3.	Страни језик	2		74			2		70			2		64			6		208		
4.	Устав и права грађана											1		32			1		32		
5.	Историја	3		111													3		111		
6.	Географија	2		74													2		74		
7.	Музичка уметност	1		37													1		37		
8.	Ликовна култура						1		35								1		35		
9.	Физичко васпитање	2		74			2		70			2		64			6		208		
10.	Математика	3		111			3		105			2		64			8		280		
11.	Рачунарство и информатика		2		74													2		74	
12.	Физика	2		74													2		74		
13.	Хемија	2		74													2		74		
14.	Екологија и заштита животне средине						1		35								1		35		
Укупно А:		20	2	740	74		12		420			10		320			42	2	1480	70	
Укупно А:		22		814			12		420			10		320			44		1554		

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањике

Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ (теорија, вежбе, практична настава)		ПРВИ РАЗРЕД					ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					УКУПНО				
		Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.	Разредно часовна настава				Настава у блоку год.
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ		
		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В		Т	В	Т	В	
1.	Технологија материјала	2		74											2		74				
2.	Моторна возила	2		74		3		105				3		96		8		275			
3.	Електрични и електронски уређаји на возилу					1		35								1		35			
4.	Техничко цртање		1		37												1		37		
5.	Основи машинства					2		70								2		70			
6.	Техничка механика					2		70								2		70			
7.	Безбедност саобраћаја											2		64		2		64			
8.	Основи саобраћаја психологије					2		70								2		70			
9.	Терет са интегралним транспортом					3		105								3		105			
10.	Регулисање саобраћаја					2		70								2		70			
11.	Превоз путника и робе											3		96		3		96			
12.	Саобраћајна инфраструктура											3		96		3		96			
13.	Транспортно право и шпедиција											2		64		2		64			
14.	Пословање саобраћајних предузећа											2		64		2		64			
15.	Практична настава	4		148		4		140	60	5		160	70		13		448		130		
Укупно Б:		8	1	296	37			19		665	60	20		640	70	47	1	1601	37	130	
Укупно Б:		9		333				19		665	60	20		640	70	48		1638		130	
Укупно на годишњем нивоу:		333				725					710					1768					

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		УКУПНО	
		недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње	недељно	годишње
1.	Верска настава	1	37	1	35	1	32	3	104
2.	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	32	3	104

Напомена:

Ученик који се определио за један од два изборна предмета верску наставу или грађанско васпитање, изборни предмет може да мења у току стицања средњег образовања и васпитања („Службени гласник- РС, бр. 72/2009“).

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	64	208
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомена:

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Други предмети*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

Напомена:

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са опредељењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	35	32
Настава у блоку		2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења на групе ученика

- Приликом реализације садржаја практичне наставе у разредно-часовном систему у I, II и III години, одељење се дели на две групе.
- Приликом реализације садржаја практичне наставе у блоку у II и III години одељење се дели на две групе.
- Фонд часова обуке вожње остварује се као индивидуална настава.
- Приликом реализације садржаја предмета техничко цртање, одељење се дели на две групе.
- Приликом реализације садржаја предмета рачунарство и информатика, одељење се дели на две групе.

Завршни испит

Завршни испит ученици полажу у складу са Правилником о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама („Службени гласник СРС-Просветни гласник", број 6/90 и „Просветни гласник", бр. 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/02, 5/03, 10/03, 24/04, 3/05, 6/05, 11/05, 6/06 и 12/06).

На завршном испиту ученици полажу:

Испит за проверу професионалне оспособљености за рад који је обавезан за све ученике. Садржаји овог испита су утврђени програмом образовног профила Возач моторних возила.

Овим испитом проверава се оспособљеност ученика за почетно укључивање у рад и обављање професионалних задатака. Испит се састоји из:

1. Практичног рада;
2. Усмене провере знања.

Практичан рад

На завршном испиту проверава се оспособљеност ученика за практично извођење послова обухваћених образовним профилем.

Садржај практичног рада:

1. Регулисање саобраћаја;
2. Безбедност саобраћаја;
3. Моторна возила;
4. Возачки испит на теретном моторном возилу Ц категорије.

Усмена провера знања

На завршном испиту проверава се ниво стечених знања и оспособљености ученика да та знања примењује при извршавању конкретних радних задатака.

Испитна питања за усмену проверу знања формулишу се из следећих области:

1. Регулисање саобраћаја;
2. Безбедност саобраћаја;
3. Моторна возила;
4. Пословање саобраћајних предузећа;
5. Превоз путника и робе;
6. Транспортно право и шпедиција.

3.4.2.2 Важећи наставни план од 2018. године

ВОЗАЧ МОТОРНИХ ВОЗИЛА		I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					УКУПНО			
		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			годишње			
		Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Т	В	Б	Т	В	Б	Σ
A1: Обавезни општеобразовни предмети		13	2	481	74		9		315			7		192		1020	74		1094	
1.	Српски језик и књижевност _____ језик и књижевност*	3		111			2		70			2		64		245			245	
2.	Српски као нематерњи језик*	2		74			2		70			2		64		208			208	
3.	Страни језик	2		74			2		70			1		32		176			176	
4.	Физичко васпитање	2		74			2		70			2		64		208			208	
5.	Математика	2		74			2		70			1		32		176			176	
6.	Рачунарство и информатика		2		74												74		74	
7.	Екологија и заштита животне средине	1		37												37			37	
8.	Ликовна култура						1		35							35			35	
9.	Географија	1		37												37			37	
10.	Историја	2		74												74			74	
11.	Социологија са правима грађана											1		32		32			32	
Б: Изборни предмети		1		37			2		70			2		64		235	74		235	
1.	Грађанско васпитање / верска настава	1		37			1		35			1		32		104			104	
2.	Изборни програм**						1		35			1		32		64			64	
Укупно A1 + Б		14	2	518	74		10		350			8		256		1124	74		1198	
УКУПНО		16		592			10		315			8		256		1198			1332**	
							11**		375**			9**		320**		1258**			1332**	
									385**					320**					1332**	

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

***) Ученик бира предмет за листе општеобразовних или стручних предмета

ВОЗАЧ МОТОРНИХ ВОЗИЛА		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				УКУПНО								
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње								
		Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Т	В	П	Б	Σ				
A2: Обавезни стручни предмети		9	6	333	222	15	6	525	210	60	15	2	6	480	64	192	60	1338	64	624	120	2156
1.	Физика	2		74													74				74	
2.	Технологија материјала	2		74													74				74	
3.	Саобраћајни системи	2		74													74				74	
4.	Моторна возила	3		111		3		105			3			96			312				312	
5.	Основи саобраћајне психологије					2		70									70				70	
6.	Прописи у друмском саобраћају					3		105									105				105	
7.	Основи машинства					2		70									70				70	
8.	Техничка механика					2		70									70				70	
9.	Превоз терета и путника					3		105			3			96			201				201	
10.	Терети у транспорту										3			96			96				96	
11.	Саобраћајна инфраструктура										3			96			96				96	
12.	Безбедност саобраћаја										3			96			96				96	
13.	Предузетништво											2			64			64			64	
14.	Практична настава		6		222		6		210	60		6			192	70			624	130	754	
Б: Изборни предмети						1		35			1			32			67				67	
1.	Изборни програм**					1		35			1			32			67				67	
Укупно A2 + Б		9	6	333	222	15	6	560	210	60	15	2	6	512	64	192	70	1405	64	624	120	2156
						16**		595**			16**			544**			1472**				2223**	
УКУПНО		15		555		21		830		23		838		2156								
						22**		865**		24**		870**		2223**								

Напомена:

*) За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

**) Ученик бира предмет за листе општеобразовних или стручних предмета

Листа изборних програма

Р.б.	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1.	Музичка култура		1	1
2.	Историја (одабране теме)		1	1
3.	Изабрани спорт		1	1

Р.б.	Стручни изборни програм	РАЗРЕД		
		I	II	III
Стручни програм				
1.	Механизација превоза		1	1
2.	Интегрални транспорт		1	1
3.	Саобраћајна етика		1	1

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	70	64	208
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 90
Друштвено-користан рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

Напомене:

*) Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Екскурзија	До 3 дана	До 5 дана	До 5 наставних дана
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Други страни језик	2 часа недељно		
Факултативни предмети*	1-2 часа недељно		
Слободне активности ученика (хор, оркестар, секције, техничке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге ваннаставне активности)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње		
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана		

Напомене:

*) Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

**) Факултативни облици васпитно-образовног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде.

Остваривање плана програма наставе и учења

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно-часовна настава	37	35	32
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		2	2
Обавезне и факултативне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења на групе

Разред	Предмет / модул	Фодишњи фонд часова			Бро ученика у групи - до
		Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	72			15
	Практична настава		222		15
II	Практична настава		210	60	15
III	Практична настава		192	70	15
	Предузетништво	32			15

За завршна одељења;

Од школске 2018/19. године, Министар просвете у договору са Министарством одбране, уводи програм **Програм обуке** у образовни систем, пошто се ученици средњих школа категорија грађана која се стицањем практичних знања и вештина кроз образовни систем обучава за потребе одбране земље. У ту сврху потребно је да се током школске године посвете 4 ЧОС-а, на којима се обрађује 11 тема.

1. Час: Место, улога и задаци Војске Србије у систему одбране Р Србије
Војна обавеза у Р Србији
Радна и материјална обавеза у Р Србији
2. Час: Како постати официр војске Србије
Како постати професионални војник
Физичка спремност-предуслов за војни позив
3. Час: Служба осматрања и обавештавања
Облици наоружаног отпора
Бојни отрови, биолошка и запаљива средстав
Цивилна Заштита
4. Час: Тактичко-технички зборови

4 НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА

Остваривање прописаних наставних планова и програма остварује се кроз :

1. обавезне облике васпитно образовног рада:
 - теоријску наставу,
 - практичну наставу,
 - блок наставу и вежбе,
 - допунску наставу,
 - додатну наставу,
 - припремну наставу,
 - друштвено користан рад (уколико се укаже потреба),
2. изборне облике васпитно образовног рада:
 - верска настава,
 - грађанско васпитање,
 - и други предмети одређени наставним планом и програмом,
3. факултативне облике образовно васпитног рада

У образовним профилима, настава се изводи, у одговарајућим кабинетима, специјализованим учионицама и радионицама за практичну наставу. Практична настава и блок настава, остварују се и код привредних субјеката и у сарадњи са социјалним партнерима.

5 Програм допунске, додатне и припремне наставе

Поред редовне наставе која се реализује током године, наставници у складу са својим планом активности и потребама ученика организују програм допунске, додатне и припремне наставе.

5.1 Допунска настава

Допунску наставу школа остварује са ученицима који имају тешкоће у савладавању програма из појединих предмета или са ученицима који желе да унапреде постигнућа у одређеној наставној области. Ученик је обавезан да остварује допунску наставу ако се процени да је то потребно („Сл. гласник РС“, бр. 55/2013). Допунска настава се такође одржава за ученике који дуже време одсуствују са редовне наставе. Предности допунске наставе су ти што професор може више пажње да посвети појединим ученицима и подробније им објасни градиво, а са друге стране стварају се бољи услови за усвајање знања и вештина, у односу на редовне часове. Сваки наставник који држи допунску наставу прави план рада допунске наставе.

5.2 Додатна настава

За разлику од допунске наставе која се организује за ученике са слабијим постигнућима, **додатна настава** се организује за даровите ученике, односно ученике који релативно лако савладавају редован наставни програм и желе да усвоје шира знања из одређених области. Садржаји додатног рада полазе од редовног плана и програма, али се сходно интересовањима и потребама ученика проширују, продубљују и допуњују новим садржајима одређених наука. Самим тим, садржаји додатног рада су индивидуализовани како у односу на ученика, тако и у односу на наставника.

Циљ допунске и додатне наставе је индивидуализација наставног садржаја интересовањима, склоностима и споспбностима ученика.

5.3 Припремна настава

Припремна настава се организује пред полагање испита ванредних ученика, као и поправних, разредних, завршних и матурских испита.

5.3.1 Програм припремне наставе за ванредне ученике

АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦ АКТИВНОСТИ
Упис ванредних ученика	Примањем молби и документације	Референт за ученичка питања
	Издавање решења	Помоћник директора за теоријску наставу
Консултације	Упућивање на предметне професоре	Помоћник директора за теоријску наставу Помоћник директора за практичну наставу Предметни професори
Пријава испита	Примање пријава Прављење распореда полагања	Референт за ученичка питања Помоћник директора за теоријску наставу

5.3.2 Програм припремне наставе за поправне испите

АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦ АКТИВНОСТИ
Организација часова допунске наставе	Одређивање фонда часова и усаглашавање са календаром рада	Директор Помоћник директора Стручна већа
Израда плана допунске наставе	Избор садржаја и начин реализације садржаја	Директор Предметни професори
Родитељски састанци и час одељењске заједнице	Објаснити ученицима и родитељима време и потребу за реализацију допунске наставе	Одељењске старешине
Вођење евиденције	Дневник допунске наставе	Предметни наставници

5.3.3 Програм припремне наставе за завршни испит

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦ АКТИВНОСТИ
Организација припремних часова и испита	Списак смерова, предмета, и одређивање фонда часова Израда распореда у складу са календаром рада	Помоћник директора за теоријску наставу
Израда плана припремне наставе	Избор садржаја и начина остваривања	Предметни наставници
Спремање наставног материјала	Наставни материјал	Предметни наставници
ЧОС	Објаснити ученицима начин и реализацију завршног испита Календар рада, пријаве и полагање	Помоћник директора за практичну наставу Одељенски старешина
Практични део завршног испита	Упознавање са радним задацима	Предметни наставници
Анализа резултата	Упоређивање са предходним генерацијама	Испитни одбор Наставничко веће

5.3.4 Програм припремне наставе за матурски испит

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦ АКТИВНОСТИ
Организација припремних часова и испита	Списак смерова, предмета, и одређивање фонда часова Израда распореда у складу са календаром рада	Помоћник директора за теоријску наставу
Израда плана припремне наставе	Избор садржаја и начина остваривања	Предметни наставници
Спремање наставног материјала	Наставни материјал	Предметни наставници

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦ АКТИВНОСТИ
ЧОС	Објаснити ученицима начин и реализацију завршног испита Изјашњавање ученика за изборни предмет и предмет за израду практичног матурског рада Календар рада и пријаве и полагање	Помоћник директора за практичну наставу
Практични део завршног испита	Упознавање са радним задацима	Предметни наставници
Анализа резултата	Упоредивање са предходним генерацијама	Испитни одбор Наставничко веће

За ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, који су укључени у редован систем образовања и васпитања, остварује се додатна подршка у складу са индивидуалним образовним планом.

6 ПРОГРАМ ЗА РАЗВОЈ СПОСОБНОСТИ

Програм за развој способности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација, тимски рад, самоиницијатива и подстицање предузетничког духа:

АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦ АКТИВНОСТИ
Развијање вештина за препознавање и решавање проблема	Радионице на грађанском васпитању на тему конструктивног решавања конфликта	Наставници Грађанског васпитања

6.1 Комуникација

Активност	Носиоци активности
Организовање едукативних радиница из вербалне и невербалне комуникације	Ученички парламент
Разговор о комуникацији на часовима одељенског заједнице	Одељенске старешине
Индивидуални разговори са психологом и педагогом са циљем развоја асертивне комуникације	Педагог, психолог
Радионице од стране школског педагога и психолога	Педагог, психолог
Едукација наставника информатике о безбедном комуницирању на друштвеним мрежама	Наставници информатике
Стручни усавршавање наставника у оквиру програма јачања наставничких компетенција из области комуникације	Директор

6.2 Подстицање самоиницијативе

Активност	Носиоци активности
Партиципација ученика у реализацији школских активности	Ученички парламент
Укључивање ученика у одлучивање за питања која су битна за ученике	Ученички парламент
Организовање хуманитарних акција	Ученички парламент

Активност	Носиоци активности
Учешће ученика у промоцији школе	Ученички парламент
Укључивање ученика у програме професионалне оријентације	Тим за професионалну оријентацију
Развој одговорности ученика	Одељенске старешине, наставници

6.3 Развијање тимског рада код запослених

Активност	Носиоци активности
Организовање екскурзија за запослене	Директор
Организовање семинара за стручно усавршавање	Директор
Учешће у ваннаставним активностима	Директор
Учешће у спортским активностима	Директор

6.4 Развијање тимског рада код ученика

Активност	Носиоци активности
Разговор на часовима одељенског старешине	Одељенске старешине
Организовање екскурзија за ученике	Одељенске старешине, директор
Учешће у ваннаставним активностима, секцијама	Координатори секција и програма ваннаставних активности
Учешће на такмичењима између школа	Кординатори Стручних већа
Неговање осећаја припадности школи	Ученички парламент
Учешће на школским манифестацијама	Координатори секција
Организовање вршњачке едукације на разне теме	Ученички парламент

6.5 Заштита ученика

Активност	Носиоци активности
Програм заштите ученика од насиља	Тим за заштиту ученика од насиља
Вршњачка едукација на пољу превенције	Ученички парламент

зависности од психоактивних супстанци	
Организовање едукативних радионица на тему конструктивног решавања конфликта	Ученички парламент
Програм за заштиту здравља ученика	Психолог и педагог
Јачање родитељских компетенција	Одељенске старешине, психолог, педагог
Саветодаван рад са родитељима	Психолог, педагог
Саветодаван рад са ученицима	Психолог, педагог
Укључивање спољашње мреже заштите по потреби	Психолог, Тим за заштиту ученика од насиља

7 ПРОГРАМ ФАКУЛТАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

У складу са интересовањима ученика и могућностима школе, поред редовних, школа организује факултативне активности које су предвиђене планом и програмом за сваки смер и саставни су део овог документа.

8 ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ И УЧЕНИКА СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА

Поред редовног похађања наставе, Школа континуирано спроводи програме за преквалификацију, доквалификацију и специјализацију у складу са потребама ученика. То уједно подразумева и образовање одраслих, који имају могућност да се оспособе за рад за различита занимања.

Како би се квалитетно спроводио **програм образовања одраслих**, Школа по потреби организује припремну наставу, као и индивидуалне пријеме ученика, током којих ученици добијају информације о неопходној литератури, као и програму који је потребно усвојити. Такође Школа по потреби упућује ученике на стручну праксу.

За ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом који су укључени у редован систем образовања и васпитања, остварује се додатна подршка ускладу са индивидуалним образовним планом. Циљ индивидуалног образовног плана је постизање оптималног укључивања ученика у образовно-васпитни рад и вршњачки колектив. Индивидуални образовни план је такође намењен и даровитим ученицима.

Програм рада са ученицима са посебним способностима подразумева следеће активности:

Активности	Носиоци	Начин реализације	Време
Израда плана рада тима за ову школску годину	СТИО	на састанку Тима	септембар
Анализа актуелне школске ситуације након уписа	СТИО, директор, наставници	на састанку Тима	септембар
Идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка	Одељенске старешине, предметни наставници, стручни тим за инклузивно образовање	на састанцима одељенских већа	први класификациони период

Активности	Носиоци	Начин реализације	Време
Формирање базе података о броју деце којој је потребна додатна подршка као и о врсти сметњи; као и формирање базе података о надареној деци	СТИО,ППС	на састанку Тима	почетак новембра
Редовно ажурирање базе	СТИО,ППС	на састанку Тима	континуиран о у току године
Сагледавање потреба за израдом Плана прилагођавања или ИОП-а	СТИО	на састанку Тима	током године
Израда ИОП-а за одређене предмете по потреби	ИОП тим		прво полугодиште
Праћење напредовања ученика	СТИО,ППС,наставниц и	на састанцима одељенских већа и индивидуалним разговорима са ученицима и наставницима који раде по ИОП-у	континуиран о у току године
Обука запослених у циљу унапређивања инклузивног образовања	Директор и СТИО	Наставничко веће	током године
Евалуација Оперативног плана рада	Стручни тим за инклузивно образовање	на састанку Тима	август 2013.

9 ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Школа организује низ активности са циљем едукације, богаћења културног живота, развојем националног идентитета, изградња равноправности, као и толеранције на расне, културне, националне и друге различитости. Школа планира различите активности из области културне и јавне делатности:

Бр.	Активности	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Учествовање ученика на ликовним и литерарном конкурс	Наставници српског језика и књижевности, наставник ликовне културе	Током школске године
2.	Обележавање дана школе и других важних јубилеја и датума	Школски библиотекар, руководилац драмске секције	Током школске године
3.	Организоване посете Градском музеју, Галерији КЦ и другим културним знаменитостима у Сомбору	Школски библиотекар	Током школске године
4.	Организовање ученичких дебата и књижевних сусрета	Наставници Српског језика и књижевности	Током школске године
5.	Организовање екскурзија са посетом културних знаменитости у Србији и иностранству	Одељенске старешине	Током школске године
6.	Посета Сајму књига у Београду	Одељенске старешине	По календару организовања сајма (октобар)
7.	Посета позоришту и народном биоскопу	Школски библиотекар	Током школске године
8.	Вежбање рецитовања у оквиру предмета Српски језик и књижевност	Наставници Српског језика и књижевности	Током школске године

Бр.	Активности	Носиоци реализације	Време реализације
9.	Организовање различитих трибина и предавања са циљем упознавања култура других народа	Стручно веће Српског језика и књижевности	Током школске године, у зависности од репертоара
10.	Сарадња са Градском библиотеком „Карло Бијелицки“	Школски библиотекаар	Током школске године

10 ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

У школи се поред редовне наставе организују слободне активности са циљем развоја здравих стилова живота, специјалних вештина ученика, моторичких и интелектуалних способности, богаћење друштвеног живота ученика, побољшање квалитета слободног времена ученика итд. Програм слободних активности се остварује кроз реализацију секција, организовање различитих манифестација, активности Ученичког парламента, и сл.

На почетку школске године одељенске старешине и предметни наставници ће да испитају интересовање ученика и направити план рада секција и других ваннаставних активности.

10.1 Секције које раде у нашој школи

Секција	Одговорна особа
Квиз „Колико се познајемо“	Сања Бачић
Драмска секција	Ана Ђапић-Шил
Новинарска секција	Ана Ђапић-Шил
Роботика	Маријана Богдановић Срђан Павић
Рачунарство и информатика	Зоран Каралић
Квиз „Фимек-награђује знање“	Љиљана Ковач
Аутоелектричари	Марин Голуб

11 ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

Професионална оријентација и каријерно вођење је битан сегмент сваког ученика у образовно-васпитном процесу. Овај процес се одвија током целе године како кроз наставне, тако и кроз ваннаставне активности, а у реализацији програма је укључен готово цео колектив, како одељенске старешине, тако и педагога, психолог и предметни наставници.

Циљ рада на професионалној оријентацији и каријерном вођењу у средњој школи је постизање професионалног развоја ученика и пружање помоћи појединцу да формира реалну слику о својим способностима, особинама личности, интересовањима и да у односу на садржај, услове рада и захтеве појединих образовних профила и занимања што успешније планира свој професионални развој.

Активност	Одговорна особа	Време реализације
Подстицање ученика да заузму активну позицију приликом избора занимања	одељенске старешине, предметни наставници, стручни сарадници	током године
Упознавање ученика са организацијом и пословима у предузећима на практичној настави	Наставници практичне наставе	током године
Разговор о избору занимања на часовима одељенског старешине	одељенске старешине	током године
Корелација теоријске и практичне наставе са циљем упознавања ученика о различитим подручјима рада и занимања	предметни наставници	током године
Праћење усклађености развоја личности ученика и испољених професионалних жеља и професионалног напредовања	предметни, наставници, одељенске старешине, стручни сарадници	током године
Индивидуални саветодавни рад са ученицима и родитељима на тему професионалне оријентације	психолошко-педагошка служба	током године

Активност	Одговорна особа	Време реализације
Организовање „Дана отворених врата“ за матуранте основних школа	пом. дир. за теоријску наставу	март, април
Учешће на Сајму образовања	пом. дир. за теоријску наставу	март, април
Посета Фестивалу науке у Београду	пом. дир. за теоријску наставу	по календару Фестивала
Предузимање мера за рад са ученицима који постижу натпросечне резултате кроз секције и ваннаставне активности	предметни наставници	током године
Презентације виших и високих школа за ученике завршних одељења	Тим за каријерно вођење	друго полугодиште
Информисање ученика и родитеља основних школа са образовним профилима и планом уписа	школски педагог	друго полугодиште
Успостављање сарадње са Националном службом за запошљавање и другим релевантним институцијама за потребе професионалне оријентације и информисања ученика	школски психолог	током године
Праћење професионалног развоја	одељенске старешине завршних одељења	јун-септембар

12 ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса обухвата и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине - локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине.

Бр.	Активности, теме, садржаји	Време реализације	Носиоци реализације и сарадници
1.	Уређење школског дворишта (чишћење лишћа, папирића, смећа, итд)	Током школске године	Координатор за практичну наставу
2.	Рад у пионирском расаднику	Септембар- октобар	Ученички парламент
3.	Чишћење снега и леда	За време зимског периода у складу са временским условима	Координатор за практичну наставу
4.	Укључивање у пројекте и програме	Током школске године	Школски психолог
5.	Скупљање ПЕТ амбалаже, старог папира, лименки	Током школске године	Ученици, помоћно особље

13 ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РАЗИЧНИХ ПОНАШАЊА

У складу са међународним документом – Конвенција о правима детета и документима које је усвојила Влада Републике Србије Национални план акције за децу и Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања, као и Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно - васпитним установама који је усвојило Министарство просвете и науке Републике Србије,

Тим за заштиту деце-ученика од насиља формиран у Техничкој школи у Сомбору донео је Програм заштите деце-ученика од насиља који је саставни део Годишњег програма рада школе. У школи је неопходно осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Насиље се одражава на целокупни развој и живот детета, без обзира на облик и место дешавања. У данашњим условима тешко је предвидети када и где ће се насиље догодити, ко су могући учесници и какве ће бити последице. Зато су приоритетни задаци школе да утиче на формирање ставова о неприхватљивости оваквог вида понашања, као и развијање толеранције, разумевања и прихватања различитости. Програм рада треба да допринесе стварању услова за несметан развој и учење деце и младих, као и квалитетан рад у школи.

Сви облици насиља, злостављања, злоупотребе и занемаривања деце, којима се угрожава или нарушава физички, психички или морални интегритет личности детета, представљају повреду једног од основних права детета наведених у Конвенцији ујединених нација о правима детета, а то је право на живот, опстанак и развој.

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце-ученика.

Насиље може имати различите форме:

- **Физичко насиље** се односи на понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета/ученика.
- **Емоционално/психолошко насиље** односи се на оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета/ученика.
- Искључивање из групе и дискриминација представљају **социјално насиље**. Односи се на следеће облике понашања: одвајање детета/ученика од других на

основу различитости, довођење у позицију неравноправности и неједнакости, изолацију, недружење, игнорисање и неприхватање по било ком основу.

- **Сексуално насиље и злоупотреба деце/ученика** подразумева њихово укључивање у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла (не прихватају је, нису у стању да се са њом сагласе) и која има за циљ да пружи уживање или задовољи потребе друге особе.
- Развој савремених комуникационих технологија доводи до појаве **насиља коришћењем информационих технологија (електронско насиље)**: поруке послате електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме и сл.
- **Злоупотреба деце/ученика** представља све што појединци и институције чине или не чине, а што директно утиче или индиректно шкоди деци/ученицима или им смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи их у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на појединце и установу.
- **Занемаривање и немарно поступање** представљају случајеве пропуштања установе или појединца да обезбеде услове за правилан развој детета/ученика у свим областима, што, у противном, може нарушити његово здравље, физички, ментални, духовни, морални и друштвени развој.
- **Експлоатација** деце/ученика односи се на њихов рад у корист других особа и/или установе.

Насиље је вишедимензионална појава. Не постоје прецизне границе између различитих врста и облика насиља, односно они се међусобно преплићу и условљавају. Програм заштите ученика од насиља у Техничкој школи заснива се на основним принципима, а то су:

- право на живот, опстанак и развој;
- најбољи интерес детета;
- недискриминација и
- учешће деце.

13.1 Нивои насиља

13.1.1 Први ниво

Ове облике насиља решава самостално наставник /одељењски старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада са децом – појединцима, групама и одељењем. Може користити и подршку вршњачког тима и вршњачких едукатора

Физичко насиље	Емоционално /психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злостављање су нарочито неумесно са сексуалном поруком	Насиље злоупотребом информациони х технологија
ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавањ ествари	омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или заједничких активности фаворизовање на основу различитости, ширење гласина	добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.	узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

13.1.2 Други ниво

У решавању ових облика насиља, наставник /одељењски старешина укључује Тим, то јест унутрашњу заштитну мрежу. У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета, учесталости и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

Физичко насиље	Емоционално /психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злостављање су нарочито неумесно са сексуалном поруком	Насиље злоупотребом информационих технологија
шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине,	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање манипулисање, искоришћавање	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење	Оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуција снимака и слика

13.1.3 Трећи ниво

Ако ученици чине или трпе неки од следећих облика насиља обавезно је укључивање других институција, односно активирање спољашње заштитне мреже.

Физичко насиље	Емоционално /психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злостављање су нарочито неумесно са сексуалном поруком	Насиље злоупотребом информационих технологија
туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.	заstraшивање уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључење у деструктивне групе и организације	претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова), које има за последицу повређивање других	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Програм заштите ученика од насиља, односи се на све ученике Техничке школе без обзира на пол, узраст, породични статус, етничко порекло и било које друге социјалне или индивидуалне карактеристике детета (боју коже, језик, вероисповест и националност, способности и специфичности детета).

Полазећи од става да се свако насиље над ученицима може спречити, у програму рада се истиче као веома важно, да школа креира климу у којој се:

- ученик развија и негује култура понашања и уважавања личности;
- не толерише насиље;

- не ћути у вези са насиљем;
- развија одговорност свих;
- сви који имају сазнање о насиљу обавезују на поступање;

13.2 Превентивне активности

- Упознавање са правном регулативом, Општим и Посебним протоколом;
- Усклађивање постојећих подзаконских аката установе;
- Израда Програма за заштиту деце-ученика од насиља;
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака;
- Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру аспитно-образовних активности;
- Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање конфликта;
- Организовање разговора, трибина, представа, изложби о безбедности и заштити деце-ученика од насиља;
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила;
- Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља;
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, Ученички парламент, Наставничко веће...).

13.3 Интервентне активности

- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља;
- Сарадња са релевантним службама;
- Континуирано евидентирање случајева насиља;
- Праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере;
- Подршка ученицима који трпе насиље;
- Рад са ученицима који врше насиље;
- Оснаживање ученика који су посматрачи насиља за конструктивно реаговање;
- Саветодавни рад са родитељима.

13.4 Редослед поступања у интервенцији

1. **Сазнање о насиљу или откривање насиља** одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог детета или треће особе.
2. **Заустављање насиља** – сваки запослени у установи уколико уочи насиље дужан је да обавести о томе надлежне особе: дежурног наставника, чланове Тима,

директора, школског педагога, психолога, полицајца, одељенског старешину са циљем заустављања насиља.

3. **Смиривање ситуације** подразумева обезбеђивање сигурности за актере насилне ситуације као и обављање разговора.
4. **Консултације** се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру установе:
 - са колегом;
 - са Тимом за заштиту деце/ученика од насиља;
 - са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем.
5. Након консултација и заузимања става школе о догађају, предузимају се **акције** као што су информисање родитеља о насиљу, договор о заштитним мерама пре ученицима, предузимање законских мера, организовање посебних програма оснаживања деце. По потреби укључују се и надлежне службе као што су МУП, Центар за социјални рад, здравствена служба, итд.
6. Тим за заштиту ученика је у обавези да у сарадњи са запосленима у ученицима у усатнови **прати ефекте предузетих мера**.

13.5 Улоге и одговорности запослених и ученика у школи у ситуацијама када се јави насиље:

13.5.1 Дежурни наставник:

- дежура у складу са распоредом;
- уочава и пријављује случај;
- покреће процес заштите детета (реагује одмах) у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија;
- обавештава одељењског старешину о случају;
- евидентира случај у књигу дежурстава (други и трећи ниво насиља, први пријављује одељењском старешини)
- сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.

13.5.2 Одељенски старешина

- уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах;
- учествује у процесу заштите деце;
- разговара са учесницима насиља;
- информисање родитеље и сарађује са њима;
- по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља;
- прати ефекте предузетих мера;
- евидентира случај и води документацију
- по потреби, комуницира са релевантним установама.

13.5.3 Педагог, тим

- уочава случајеве насилног понашања;
- покреће процес заштите детета, реагује одмах;
- обавештава одељењског старешину и сарађује са њим;
- по потреби, разговара са родитељима;
- пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима;
- разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите;
- обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предузетих мера;
- по потреби, сарађује школским полицајцем и са другим установама;
- евидентира случај.

13.5.4 Помоћно особље

- прекида насиље;
- уочава и пријављује случајеве насилног понашања.

13.5.5 Ученици

- уочавају случајеве насилног понашања;
- траже помоћ одраслих;
- пријављују одељењском старешини или члановима тима
- за теже случајеве консултују чланове школског Тима;
- учествују у мерама заштите.

13.6 Задаци чланова Тима за заштиту деце-ученика од насиља су да

- учествују у обуци за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- информишу и пруже основну обуку за све запослене у установи са циљем стицања минимума знања и вештина неопходних за превенцију, препознавање, процену и реаговање на појаву насиља, злостављања и занемаривања деце-ученика;
- координирају израду и реализацију програма заштите деце-ученика од насиља (превентивне и интервентне активности);
- организују консултације у установи и процењују нивое ризика за безбедност деце-ученика;
- сарађују са релевантним установама;
- припремају план наступа установе пред јавношћу и медијима;
- организују евидентирање појаве насиља;
- прикупљају документацију;
- извештавају стручна тела и органе управљања.

13.7 Евиденција и документација

Запослени у школи (разредни старешина, стручна служба-чланови Тима, директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља. Тим за заштиту ученика од насиља прикупља документацију о случајевима насиља која се чува на сигурном месту, због поверљивости података.

Овај Програм заштите ученика од насиља је саставни део Годишњег програма Техничке школе. Основе за успостављање процедура за реаговање у установама образовања и васпитања које се односе на злостављање ученика од стране запослених у установи постављене су Законом о основама система образовања и васпитања (чл.44, 45 и 46) и Законом о раду. Директор је одговоран за поштовање законитости рада установе и предузимање мера у складу са законом (чл.61 и 62, став 2, тачка 12).

Праћење примене Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама је у надлежности просветне инспекције и службе стручно-педагошког надзора.

14 ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Закона о спорту истиче се да свако има право да се бави спортом. „Бављење спортом мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима, без обзира на узраст, ниво физичких способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство“ (“Сл. гласник РС”, бр. 24/2011).

Бављење спортом може оснажити децу и младе, не само са аспекта физичког здравља, већ и када је реч о психо-социјалном развоју, јачању самопоштовања, развоју одговорности, истрајности и сарадничких вештина, усвајању позитивних вредности и бољем школском успеху. Осим тога, бављење спортом представља важно средство превенције ризичних понашања младих, попут пушења, злоупотребе алкохола и дрога, и малолетничке деликвенције. Ангажовање у спорту може кориговати факторе који доприносе деликвентном понашању младих, као што су недостатак позитивних узора, недостатак самодисциплине и досада.

Мисија школског спорта је да свим ученицима, без обзира на узраст, пол, способности и друге разлике, омогући учествовање и уживање у развојно прикладним спортским активностима у безбедном окружењу, и тако допринесе физичком и менталном здрављу, развоју и образовном постигнућу ученика, подстакне бављење спортом у школи и заједници, и допринесе формирању активног животног стила.

Спорт	Екипа	Време реализације	Реализатор
Мали фудбал	мушка	током године	Душко Јеж
Пливање	појединац	прво полугодиште	Радослав Опачић
Рукомет	мушка	прво полугодиште	Радослав Опачић
Одбојка	мушка и женска	прво полугодиште	Александра Дамјановић
Кошарка	мушка	до краја децембра	Слободан Бељански
Општински крос	мушка и женска	током године	Душан Баџа
Атлетика	мушка и женска	током године	Душко Јеж

15 ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом садржи следеће активности:

- сарадња са Саветовалиштем за младе и реализација вршњачке едукације на тему репродуктивног здравља и зависности од психоактивних супстанци,
- обележавање јубилеја и важних датума у локалној заједници,
- сарадња са Црвеним крстом приликом организовања акција добровољног давања крви, као и приликом организовања обука из прве помоћи и едукативних радионица,
- сарадња са студентима са Педагошког факултета на организовању едукативних трибина и радионица,
- сарадња са другим основним и средњим школама,
- укључивање ученика у спортска и културна друштва,
- учествовање ученика на сајму образовања као и организовање „Дана отворених врата“,
- сарадња са Канцеларијом за младе, удружењима грађана и организацијама у реализацији пројеката намењених младима,
- сарадња са Центром за социјални рад, Домом здравља и другим установама са циљем побољшања полжаја ученика и побољшања квалитета васпитно образовног рада.

16 ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика на остваривању заједничког циља.

Циљ овог програма је да заједничким активностима базираним на партнерском односу школа-породица усмерава образовање и васпитање ученика у правцу:

- изградње њихових компетенција за будући каријерни развој
- изградње правилног система породичних и друштвених вредности
- стицање основа одговорности, како према себи, тако и према друштвеној и природној средини у којој егзистирају.

Да би се циљ програма остварио неопходна је трајна сарадња родитеља и разних школских чинилаца, као и непрекидна узајамна размена информација на релацији школа-родитељ и обрнуто, и педагошко-психолошко образовање родитеља.

Наведени садржаји обављаће се кроз разне облике сарадње, и то:

Облик сарадње	Садржај	Задужени за реализацију	Време реализације активности
Индивидуални разговори	Информисање родитеља о актуелностима, анализа успеха учења и владања	Одељенски старешина Предметни наставници	Током године
	Рад са родитељима чија деца имају проблема са учењем, понашањем, емотивним сметњама, итд.	Школски психолог и педагог Одељенски старешина	Према потреби
Одељенски родитељски састанци	Упознавање родитеља са наставним планом и програмом, облицима рада, школским правилима и правима и обавезама свих чинилаца васпитно-образовног процеса.	Одељенски старешина	Према распореду родитељских састанака

Облик сарадње	Садржај	Задужени за реализацију	Време реализације активности
Општи родитељски састанци	Реализација тема значајних за целу генерацију	Директор школе	По потреби
Савет родитеља	Сарадња на темама дефинисаним у Закону о основама система образовања	Педагог школе	Састанци Савета према плану и потреби
Учешће родитеља у раду Школског одбора	Теме према Закону, Правилнику и Програму рада овог школског органа	Председник школског одбора	Према распореду састанака Школског одбора
Учешће родитеља у стручним тимовима	Прављење акционог плана за развојно планирање	Директор	По потреби
Информисање родитеља чија деца похађају завршна одељења основних школа	Упознавање родитеља о подручјима рада Средње техничке школе	Тим за професионалну оријентацију	април-мај

17 ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Планирање и извођење екскурзија је утврђено одговарајућим Правилницима Министарства просвете РС. Планирање екскурзија врши стручна комисија коју именује директор школе, а њу чине одељењске старешина одељења које иде на екскурзију и наставници који предају у тим одељењима, највише два наставника.

Програм и план екскурзије садржи: образовно-васпитне циљеве и задатке, садржај којим се постављени циљеви остварују, носиоце предвиђених садржаја и активности, време трајања екскурзије, путне правце, техничку организацију, начин финансирања, предрачун путних трошкова.

План и програм екскурзије усваја и одобрава Савет родитеља школе. Екскурзија се изводи у току школске године, у дане који нису предвиђени за наставу и усаглашава се са школским календаром.

Обавеза је одговорних лица за извођење екскурзије да у потпуности поштују упутство о планирању и извођењу екскурзија за ученике средњих школа које је донело Министарство просвете РС.

У школи се планирају следеће екскурзије, излети, сајмови и посете:

1. Матурска екскурзија,
2. Сајам аутомобила у Београду,
3. Сајам књига у Београду,
4. Сајам образовања у Београду,
5. Једнодневне или дводневне екскурзије,
6. Посете различитим манифестацијама.

18 ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

У области здравствене превенције радиће се се са циљем изграђивања телесно, психички и социјално здраве и зреле личности оспособљене да се брине за очување, заштиту и унапређење сопственог здравља и здравља других људи. При том се мора имати у виду да је школа само један од многобројних фактора који дају допринос развојности ученика.

Школа ће остварити овај циљ реализацијом следећих задатака:

- Укључивање ученика у здравствено – васпитне акције, као и подстицање на усвајање знања о чувању здравља, болести и могућностима лечења. Знања о чувању здравља, болести и могућностима лечења,
- Развијање свести и одговорности појединца за сопствено здравље, о значају личне хигијене, хигијене исхране и хигијенског начина живота,
- Упознавање са потребом планирања породице и успостављањем хуманијих међуљудских односа, као и очување и унапређење менталног здравља,
- Подизање здравствене културе ученика тако да брига о здрављу буде саставни део свакодневних навика, потреба и поступања;
- Спровођење примарне превенције од болести зависности,

Здравствена заштита ученика организује се у школском диспанзеру у оквиру Дома здравља. Сарадња са школским диспанзером огледа се у очувању здравља ученика и систематским прегледима код лекара опште праксе и зубара.

19 ПРОГРАМ ВАСПИТНОГ РАДА ШКОЛЕ

Програм васпитног рада за ову школску годину обухватаће неколико области:

1. прилагођавање ученика у школи и учешће у школским активностима;
2. подстицање личног развоја;
3. подстицање социјалног сазнања и социјалних односа;
4. неговање активности за решавање индивидуалних проблема;
5. Формирање аутономне моралности и изграђивање моралних и других вредности.

19.1 Прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима

Активност	Носиоци реализације	Време
упознавање ученика са врстом школе, подручјима рада и образовним профилима	Одељенске старешине, на првим часовима ЧОС-а	Септембар
договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима	Одељенске старешине, на родитељским састанцима	Септембар
изграђивање јединствених ставова породице и школе о васпитању ученика	Одељенске старешине, на родитељским састанцима	Септембар
адаптација ученика на живот у школи, изграђивање свести о припадању школи и идентитету школе	Одељенске старешине	Октобар

19.3 Подстицање личног развоја

Активност	Носиоци реализације	Време
Подстицање личног самопоуздања, упознавање и прихватање сопствених вредности	Одељенске старешине на ЧОС-е, психолог приликом посета ЧОС-а	Новембар
Неговање осећања, уочавање веза између осећања, радионице потреба, мисли и акција	Педагог и психолог, на ЧОС-е	Децембар, јануар

19.4 Подстицање социјалних сазнања и социјалних односа

Активност	Носиоци реализације	Време
Разумевање других ученика и усклађивање њихових поступака и активности у социјалној групи	Одељенски старешина на ЧОС-е, наставници грађанског васпитања	На почетку сваког полугодишта
Развијање толеранције према разликама у мишљењима, ставовима, особинама, навикама, изгледу и потребама других	Одељенски старешина на ЧОС-е, наставници грађанског васпитања	Током целе школске године
Пријатељство, сарадња, међугенерациски односи у породици и школи	Одељенски старешина на ЧОС-е, наставници грађанског васпитања	Током целе школске године
Побољшање квалитета живота у школи	Одељенски старешина на ЧОС-е, наставници грађанског васпитања	Периодично, једном месечно

19.5 Неговање активности за решавање индивидуалних проблема

Активност	Носиоци реализације	Време
Прихватање личних проблема и коришћење ефикасних начина за његово решавање	Одељенски старешина, психолог, педагог	У току школске године, разговор на иницијативу ученика или по позиву педагошко-психолошке службе
Стрес, неуспех, агресија, болести зависности	Одељенски старешина, психолог, педагог	У току школске године, разговор на иницијативу ученика или по позиву педагошко-психолошке службе

19.6 Формирање аутономне моралности

Активност	Носиоци реализације	Време
Моралне норме, односи, активности	Одељенски старешина	Новембар, децембар
Критички односи према вредностима израженим у мас медијима и непосредном окружењу	Одељенски старешина	Фебруар
Афирмација позитивних примера у неговању моралности	Одељенски старешина, наставници српског језика и књижевности	Током године

20 ПЛАНИРАНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Финансијска извори за остваривање Школског програма су:

- републичка буџетска средства (зараде, отпремнине запослених и републичка такмичења);
- Покрајинска буџетска средства (конкурски, пројекти)
- буџетска средства града Сомбора (стручно усавршавање, путни трошкови, материјални трошкови, капитална инвестирања, текуће поправке и одржавање, итд.);
- сопствена средства школе (побољшање материјалних услова рада школе и безбедности ученика);
- донације правних и физичких лица.

Директор

М.П.

Председник школског одбора